

S'Àrenal de Mallorca

PUBLICACIO INDEPENDENT DE LES ILLES BALEARS

ANY XI. NÚMERO 260

1er DE FEBRER DE 1993

PREU: 200 PTS

Climent Picornell, Xesca Ensenyat, el Batle de Porreres, n'Antoni Mir, Ferran Porto, Maties Oliver i Francesc Albertí soparen a la taula del president Pujol i de la senyora Marta Ferrussola. El consellers de Cultura de Balears i de Catalunya soparen a una taula just veinat.

A la Casa Catalana de Mallorca, el president Pujol va parlar clar. Va dir que la nostra nació era més gran que moltes nacions independents d'Europa. Va puntualitzar que ells eren sis milions, nosaltres set-cents cinquanta mil i els valencians tres milions i mig. Va parlar de la mata de jonc d'en Ramon Muntaner i d'altres coses que no digué a la conferència del Teatre Principal.

El President Jordi Pujol visita Mallorca

El President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, acompanyat de la seva esposa, Marta Ferrussola, i d'un seguici de més de cent persones visità Mallorca el passat dia 18 de gener. El President Pujol va venir a Palma

convidat per la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears (CAEB) i l'Obra Cultural Balear. La visita de l'Honorable començà amb la rebuda que li feren el President del Govern Balear, Gabriel Canyelles, i les altres au-

toritats illenques, que l'acompanyaren en la visita que féu a la ciutat de Palma; el seguici visità l'Ajuntament, on foren rebuts pel batle, Joan Fageda; seguidament passaren pel Parlament Balear. Durant el recorregut hi hagué moltes anècdotes i nombroses persones s'aturaven per saludar el President Pujol.

Després de la visita per la ciutat, el president Pujol féu una roda de premsa en què acusà el govern de Madrid de l'incompliment de l'acord sobre la cessió del 15% de l'IRPF a les comunitats autònomes.

Al vespre, el President Pujol féu una conferència al Teatre Principal, que estava ple de gom en gom, sobre "Motius nous i vells de col·laboració. Nacionalisme i Economia", on manifestà la necessitat d'incrementar les relacions entre el Principat de Catalunya i les Illes Balears, i afegí que si fins en aquests moments no n'hi havia hagut més era per evitar suspicàcies. Les entitats que organitzaren la conferència oferiren un sopar en honor de Jordi Pujol, al restaurant Portitxol, al que assistiren centenars de persones.

El senyor Joan Riu, arenaler i fundador de la cadena hotelera Riu, va rebre de mans del president Pujol una safata de plata, obsequi de la Casa Catalana de Mallorca, com a mostra d'agraïment pel mecenatge de l'illustre arenaler. De la butxaca de l'americana del senyor Joan Riu hi despunta un exemplar de S'ARENAL DE MALLORCA

El vice-rector de la UIB Climent Picornell va estar ben acompanyat al sopar ofert per l'OCB i la CAEB al restaurant PORTITXOL al president de la Generalitat de Catalunya, Honorable Jordi Pujol. A un costat, la primera dama de Catalunya, Dona Marta Ferrussola, i a l'altre l'escriptora pollencina Xesca Ensenyat.

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a cadascuna de les famílies de les barriades que confronten amb la carretera d'Inca, a la ciutat de Mallorca. Si us ha agradat, trobareu una butlleta de subscripció a la darrera plana. Enviau-nos-la. D'aquest número de S'ARENAL DE MALLORCA se n'han tirat 10.000 exemplars.

Aquest periòdic se pot trobar a tots els quioscs de Mallorca. Si no el trobau, demanau-lo

Xafarderies

* Pareix esser que l'autoritat competent ha clausurat l'emissora de televisió de s'Arenal que regentava en Joan Artés i Duran. Diuen que la causa del tancament ha estat que aquesta emissora feia massa publicitat i que parlava quasi sempre en castellà.

Hi ha rumors que un sector de les 47 publicacions que integren l'Associació de Premsa Forana intenten crear una nova associació. Són els qui editen en castellà. Es queixen de no poder comandar dins l'associació dirigida pels qui escriuen en català. Nosaltres ens n'alegrariem si fessin una nova associació de premsa forana en castellà. Bon vent i barca nova! No ens entendrem mai amb els qui escriuen en foraster.

* L'altre dia el governador Gerard Garcia deia per Ràdio 5 que Mallorca necessita una macropresó perquè quasi tots els presos de l'actual presó són mallorquins. Tots sabem que el 90% dels presos de Mallorca són forasters o fills de forasters, el 5% mallorquins i la resta estrangers. Però, al delegat del govern espanyol, li convé dir el contrari, no fos cosa que el fessin cessar en les seves funcions com va passar amb l'ex-director de la presó de Mallorca senyor Mejuto que deia la veritat.

* Aquests dies passats, el Canal 37, que és la televisió de Palma i aviat ho serà de tot Mallorca, va emetre "aquesta és la seva vida" on s'entrevistava al batlle de Ciutat Joan Fageda, pronunciava la "a" àtona, la "g" catalana, la "e" oberta i la "a" final àtona. Un dels convidats per refer la vida del batlle fou el regidor del PSM Jesús Jurado. El presentador, senyor Calafat, va demanar en un moment donat: "Pareix que el nacionalisme va a més ja que de cap regidor heu passat a dos a l'ajuntament". "Efectivament", va respondre el senyor Jurado, "els pobles són com els fills que de petits viuen sota la tutela dels pares, quan tornen grans, volen decidir per ells mateixos i es van independents". Molt bé, senyor Jurado. Ens agrada sentir aquestes coses de boca dels nostres regidors.

RENAULT

Frederic Galindo Rincon

Concessionari Oficial
Vendes - Reparació - Garanties
MOTOR MATCH

JONC I CANYES, S.L.

Carretera Militar, 181.

Tlf.: 26.08.11

07608 Ses Cadenes de s'Arenal

L'HORA DE SER FIDELS

Àngel Cortès

Molts factors externs a la idiosincràcia del nostre poble juguen conjuntant-se freqüentment per tal de fer-nos desaparèixer; si més no, perquè ens emmotllem a les directrius d'un imperialisme tronat, que encara proclamen entre ratlles quatre falsos messies des de totes bandes.

Els trets característics de tot un poble van desapareixent paulatinament, mentre s'exalten en el més pur sentit les festes i festetes, i els saraus aliens. Quan hom gosa obrir la boca, tot seguit una allau d'acusetes ens diuen que som poc respectuosos amb els altres, que som insensibles a l'art i als sentiments d'altri. Aquests pseudoarguments fan forat en les ànimes senzilles que, després de segles de dictadura política i religiosa, volen ara treure's del damunt qualsevol símptoma d'intolerància i d'absolutisme. Mireu que tractar d'intolerant, de poc comprensiu i receptiu, un poble que ha viscut sempre en una terra de marca, de pas, de frontera... Un poble format amb immigracions pacífiques i bèl·liques...

Un poble que veu com li van barrant les arrels, i li neguen el dret a la pròpia llengua nadiua, perquè és un llenguatge poc important, parlat per pocs milions d'éssers humans... Un poble que numèricament va fonent-se, perquè no és moda ésser home o ésser dona, ni tenir fills, ni creure en el matrimoni, ni en els valors espirituals, ni en la religió, ni en Jesucrist, ni en Déu. I per no sentir-se acusat de carca o de retrògrad no bada boca i fa la gara-gara als descristianitzadors de torn... Aquest és el nostre poble, avui. I, sense cap mena de pessimisme o de catastrofisme, si a la nostra terra tenim col·lectius que poden parlar tothora i obertament i des de les més difícils tribunes de comunicació, permeteu-me que pregunti: per què això esdevé tan difícil per als cristians, i especialment per als cristians catalans?

Se'ns vol forçar a un silenci que no volem; ens voldrien condemnats a callar i a que se'ns catalogui pejorativament com a estrangeritzants o traidors al nostre país. Estem condemnats—diuen els sociòlegs progressistes— a desaparèixer de l'escena, perquè la vida pública és per als revolucionaris de mena; i se'ns presenta una caricatura d'home nou, fonamentat en l'economia, el sexe i l'alienació col·lectiva. I se'ns parla dels nous messies—l'Estat, el Partit, la Burocràcia—i de les noves revelacions infal·libles, que canvien diàriament, i solament són vàlides per a grupúsculs que volen dominar la majoria, sempre ridiculitzada quan no s'addiu al que pretenen els ideòlegs anticristians.

Hem parlat de Catalunya com a poble i del cristianisme i hem parlat dels perills que els envolten. Però pensem que els catalans cristians hem de mirar la nostra situació, les circumstàncies que ens rodegen, i els factors humans i espirituals que combaten contra nosaltres, i aplicar-nos l'exemple.

Bé que, d'acord a les afirmacions del Crist, l'Església no desapareixerà; però, tal volta ens poden reduir a l'absurd paper del "convidat de pedra", el qui aconsegueix les lleis, paga els tributs... i calla.

Jo goso cridar-vos a sometent, germans. Humilment, però sense defallença.

Ardidament, però sense aturar-nos. A sometent, de manera pacífica: defensant el nostre espai, i lluitant incansablement per tal de ser uns cristians valents i per ampliar el testimoni de l'Evangeli a tot el país, essent un exemple per a tothom.

Ara és la nostra hora, i no hauríem d'oblidar-ho, malgrat les temptacions espiritualoides i brasenyades que encara hi ha i que volen parar-nos tothora.

Ara és l'hora, la nostra hora de ser fidels al Crist. Demà serà tard.

Ja no serà el nostre temps. Serà el temps d'una altra generació, seran uns altres temps.

A Jordi Pujol i Soley President de la Generalitat

(Glosa amb missatge)

Per: Es Gall

"Cada poble ateny son astre, seguint per la seva òrbita".
(Mn. Miquel Costa i Llobera)

El nostre poble us saluda, molt Honorable Pujol. Entrau, us cal la rebuda d'un país. Només ens dol que és infreqüent la vinguda. Ara, la inèrcia vençuda, caldrà sovint prendre el vol.

La voluntat d'ésser poble aquesta és vostra lliçó i del nostre joglar noble: "No renegueu" de nació.

No cal forçar coherència com un fruit de bords anhels; ja estam junts, és per herència! Només trobam diferència, renegant de les arrels.

Compartim tots Moreneta, llinatges, Rambla de flors, llengua i connexió estreta, una identitat ben dreta i igual saba als nostres cors

Com Catalunya aquesta illa en mala hora per estranys

violada... "Aguanta, filla", li imbueixen amb afanys uns alcavots: "ser conilla és avantatge, no danys".

Ens dol la borda junyida de l'illa... Tot malparit la desitja consentida per treure'n el seu profit. Com proxenetes de nit, l'eixanquen avergonyida bagassa davant Madrid.

El camí és la fortalesa d'un poble amb identitat: "siau qui sou" és deïtat! Mai plorar amb la feblesa d'un captiu humiliat!

Units defensam l'herència, nostra hisenda i el casal. Forts som, no captam clemència ni freturam cap suplència, que en forma està el personal

Entrellaçades les mans cultivem nostres jardins: ens floriran en els camps roses, clavells, gessamins... Allà seran catalans i... a Mallorca, mallorquins!

NOTA DE LA REDACCIO

S'Arenal de Mallorca vol posar de manifest que els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors. Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta publicació tenen a la seva disposició la secció *Cartes al Director* que admet escrits que compleixin els següents requisits: * L'extensió màxima són vint-i-cinc retxes, escrites a màquina. * Les cartes han d'anar signades per l'autor amb noms i llinatges i ha d'incloure adreça, telèfon i D.I. No es publicaran textos firmats amb pseudònim o inicials i quan l'escrit provingui d'un col·lectiu, ha de signar-lo un dels seus components.

JUAN BURGUES ZAFORTEZA, 19
PALMA DE MALLORCA — TEL.: 27 33 22

S'ARENAL DE MALLORCA. Publicació independent de les Illes Balears. Edició i direcció: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Gracià Sánchez i Font. Col·laboradors: Jaume Sastre, Bernat Joan i Marí, Mateu Sastre, Climent Garau i Salvà.

Depòsit legal PM 473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscipcions: camí de les Pedreres, 30. Apt. de Correus, 124. 07600 - s'Arenal. Tel. 265005. Fax: 269941.

Es el moment?

Un home que ostenta un càrrec important del partit que governa a Catalunya i batlle d'una vila, davant la nostra proposta de fer entrar al seu ajuntament una moció sol·licitant als Parlaments de Catalunya la convocatòria immediata d'un PLEBISCIT, on els catalans poguem votar democràticament i pacíficament si volem ésser independents o no, ens respongué: "Que no era el moment, car aquest plebiscit es perdria". Versió que, sorprenentment, coincideix amb l'opinió del secretari general d'ERC. Els uneix la mateixa fe de seguir cobrant un sou de potentat?

Amb tot, cap càrrec polític a Catalunya, petit o gran, ha sabut preveure la greu crisi que se'n vindria al damunt un cop passats els JJOO i, s'atreveixen a afirmar que seria negatiu el resultat d'un PLEBISCIT per la independència? No saben analitzar, ni avançar-se a les situacions polítiques que mostren fets tagibles i s'aventuren a profetitzar sobre els resultats d'un PLEBISCIT per la independència, abans, fins i tot, de fer la campanya els qui patrocinem el "sí"? Què és dediquen a gratar boles de vidre? Els ho ha dit la pitonissa de la cantonada? No serà pas una combinació d'astes la que

ens porta el mal fat o només és una manifestació de la seva barra?

Cal dir que, aquesta actitud té un cert tuf d'espanyolisme, car és la mateixa resposta que m'ha donat qualsevol colonitzador espanyol per tal que desistís en la lluita que suposa aconseguir la convocatòria d'aquest PLEBISCIT a Catalunya. Obviament, davant aquest intent corrosiu dels espanyols dirigit a voler minar la meua voluntat, els acostumo a respondre: "Si tinguéssiu el resultat tan clar, haguéreu organitzat un PLEBISCIT cada quinze dies, ja que seria la vostra justificació internacional davant la colonització i el persistent intent de genocidi que apliqueu a Catalunya". Pensem que, el seu esperit totalitari, només els ha permès organitzar algun referèndum quan sabien, d'avançada, que el tenien guanyat. I, si no, per què no varen convocar el de Maastricht?

En conseqüència, això de perdre'l o guanyar-lo és només una excusa per eludir la seva responsabilitat i de passada els permet no treure's la careta, per què em dirà l'alcalde en qüestió que es presentà a les eleccions municipals amb plena consciència que les perdria? No féu tots els esforços que va caldre per guanyar-les? Estan reclamant tots els diputats del Parlament català el 15% de l'IRPF, creient que no els ho donarà? Lluiten per aconseguir més quotes de poder sabent del cert que no les obtindran? i no creuen vostès que seria més fàcil guanyar un PLEBISCIT per la independència, que no pas obtenir el 15% de l'IRPF, sobretot, si tenim present que l'estat espanyol està a la bancarrota?

No troben el moment per convocar un PLEBISCIT, però sempre estan a punt d'encaixar Catalunya a Espanya o refundar-la. Què pateixen molt els portuguesos perquè no estan encaixats?

Tanmateix, el moment per a començar a resoldre un problema neix al mateix instant que sorgeix. És a dir, quan hom té una malaltia cerca un metge sense perdre temps. Cap persona que, es tingui per assenyada, ajorna la resolució d'un problema que per ell és vital. I, avui, després de gairebé tres segles, encara no ha arribat el moment de solucionar democràticament la nostra colonització? Constatem que no és el moment, equival a saber que tens una malura però no t'atreveixes a anar al metge, amb la qual cosa estàs evitant la possibilitat de salvar la vida i, quan més ho ajorni's, més possibilitats hi ha de condemnar-se a una mort segura. Afirmar Carles M. Espinalt: "Per Catalunya després del genocidi franquista, només tenim una solució: La Independència".

Que la cataplasma de l'autonomia pot guarir els nostres mals? Veiem que ens explica Josep Ma. Murià en el seu llibre "Vivències d'un separatista" quan es trobava embarcat i afrontant el camí de l'exili a Mèxic, després de la guerra del 36 al 39, diu així: "Abunden les misèries humanes i les miopies polítiques; però de tant en tant també suraven substancials idees. Se'm va gravar per sempre una de les converses que vaig sostenir amb el doctor Jaume Serra i Hunter, el gran mestre en filosofia. La seva posició la va resumir així: "Jo no he estat mai separatista i ara és massa tard per a canviar (molt acabat de salut, malgrat tenir només 64 anys); però reconec que vosaltres sou els únics que teníeu raó. Endavant, nois".

Encarna Parreño

Secretària d'Afers Exteriors de l'Associació de practicants de la Psicoestètica

Parlem clar i llampant

Per Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal

Pot passar

El dia que es proclami la independència de la Federació de Països catalans, a l'encantador poblet mallorquí de Fornalutx, tan estimat i tan ingrat, passaran segurament coses com les que segueixen.

La seva plaça gran ja no es dirà "d'Espanya" i cap carrer hi tindrà el General Franco.

A les cases de la vila de Can Arbona, aquest amic vostre Estades de Montcaire -passat el mal glop de Margalides, Bels i Conxes- com a representant del nou poder constituït, prendrà possessori de l'Autoritat Municipal i hissarà la bandera estel·lada al balcó.

Es farà una gran festa, tot serà pau i joia en una terra alliberada.

I qui no ho creu, que ho vagi a cercar.

Manipulacions i intoxicacions

A un diari que li haurien de dir "Diario de la Ancha Castilla y del Sur de Guitarras y Panderetas" he llegit indignat que Antoni Mir i Francesc Albertí havien manipulat la visita de Jordi Pujol a Ciutat.

No crec que Mir i Albertí hagin fet tal cosa, com tampoc crec que vulguin presentar-se per governar el país; altres són les feines de l'Obra Cultural Balear i de la CAEB. Del que n'estic segur és que, tant l'un com l'altre, per pocs vots que traguessin, en traurien més que aquestes mosques vironeres que embruten paper per malparlar i negar la catalanitat de la nostra roqueta, o que aquests insectes forasters que intoxiquen l'aire fresc i l'ambient que respirem.

I si no, que en faci la prova "l'endevinador" Kota Kota. No en tenc el menor dubte que Antoni Mir i Francesc Albertí guanyarien per golejada la patida.

Les mentides que contenen els diaris forasters

Són de veure les mentides que publiquen els diaris forasters de Ciutat per desprestigiar i empenyar el nacionalisme independentista dels catalans, o simplement embullar fil.

Els "incidents" del dia de la Festa de l'Estendard, a la plaça de Cort, resulta que es desplegà una bandera republicana. Qualsevol que l'hegés això pensarà que es tracta d'una bandera de la República Espanyola, vermella, groga i morada; doncs allà només hi havia banderes estel·lades, que per cert, als al·lots de la Crida els convindria conèixer un poc millor els símbols de la independència nacional.

Quant al que passà a l'horabaixa a la manifestació, davant el Bar Bosch, jo no sabia que ara el pas doble "Que viva España" tingués "l'honor" de ser l'himne nacional espanyol, una cosa de tanta transcendència s'hauria d'informar amb més antelació, ¿no us pareix? Déu meu!, és ben ver això de "visquem i coses veurem".

Comunicats de

* Convergència Balear, expressa la seva satisfacció per la cordial benvinguda dispensada pel poble de Mallorca al President de la Generalitat de Catalunya Sr. Jordi Pujol. Aquesta visita cal emmarcar-la dins el procés de normalització i bones relacions entre les dues Comunitats, superant actituds de recel sense cap fonament. El nostre partit treballarà per mantenir aquestes bones relacions i per enfortir l'eix econòmic del Mediterrani, tan important per al nostre futur econòmic, dins la Comunitat Econòmica Europea.

* Convergència Balear celebra la declaració de Menorca com a reserva de la biosfera de la humanitat, ara esperam també que els nostres polítics es moguin per aconseguir igual tractament per a la serra de Tramuntana. Creim que el moment és excel·lent i que amb un poc de bona voluntat no ha d'ésser difícil aconseguir aquest reconeixement tan necessari per a la nostra illa. C.B. farà des d'aquest moment tot allò que estigui en les seves mans per donar suport i fer possible aquest reconeixement.

* C.B. vol expressar la seva indignació pel tractament que el Govern de Madrid està donant a la cessió del 15% de l'IRPF a les comunitats autònomes, oblidant la paraula donada al Sr. Jordi Pujol. El món empresarial de les nostres Illes no pot seguir suportant la pressió fiscal a què l'està sotmetent el govern del PSOE. Convergència Balear comunica que recolzarà qualsevol iniciativa seriosa, ferma i decidida, destinada a defensar els interessos econòmics i de País del nostre poble.

ESCOLETA D'EDUCACIO INFANTIL

CATI MESQUIDA I FRAU

NIU D'INFANTS

C/ SANT RAFAEL N. 111
PALMA DE MALLORCA
07008

Tel 279831

L'esperit republicà

La crisi de l'estat de les ideologies (II)

Joan Quelgles
Professor de Filosofia d'IB

Com vàrem aprendre fa temps, les ideologies són respostes diverses en front d'una realitat econòmica i social; i són expressió dels interessos de les classes socials i de la relació de forces de la lluita de classes. En front de la crisi de l'Estat, la classe dominant espanyola té molt poc marge de maniobra per intentar rellançar una ideologia enèrgica "salvadora". Sostenc que aquesta classe dominant, en absoluta decadència, és incapaç de desfermar un feixisme autèntic com ideologia conservadora que, en alguns aspectes, es va disfressar a la manera mussoliniana. Mai hi va haver un autèntic feixisme espanyol.

Amb la fellonia dels militars, al 36, la classe dominant va intentar la destrucció física de les organitzacions socials i polítiques de la classe treballadora i de les diverses classes burgeses que no donaven suport a l'oligarquia. El triomf militar significava com una mena de viatge pel túnel del temps cap enrera. L'oligarquia aconseguí, en efecte, reestructurar un Estat bàrbar que responia a llurs objectius de mantenir una societat fortament ruralitzada.

Però, cinquanta anys després, els diversos estaments oligàrquics han vist com dia a dia anaven cedint parcel·les de poder, a contracor. Han pogut contemplar com es fonien amplex segments de les classes populars que donaven suport a la ideologia conservadora. A un ritme accelerat s'han anat esvainet el món rural -els diversos mons rurals-, i tots els sectors econòmics que eren clients d'aquest món. Així i tot, és un fet que els poders que representen a aquesta ideologia encara es mantenen forts i combatius; i que les opcions conservadores mostren tenir encara molts de seguidors. Però, realment, és una situació inestable, falsa, que no reflecteix prou bé la correlació de forces entre les diverses classes socials. Aquesta inflació del conservadurisme és causada sobretot per factors d'inèrcia del procés històric últim. M'explic: una part important de la població que ha sofert els transvassaments socials no han aconseguit encara prendre consciència de la nova situació; o sigui, seria el cas dels pagesos acomodats que ha sofert el procés de proletarització general. En general, els pagesos s'han vist obligats o bé dins les activitats burgeses modernes -majorment, dins el turisme- o bé com a treballadors a jornal. Els costa deixar de pensar com a pagesos que eren, i voldrien conservar uns valors tradicionals d'una societat que ja no existeix.

Però els seus fills, els joves, no pertanyen a cap societat tradicional. I si fan d'assalariats, de treballadors a sou, com correspon a la gran majoria, viuen i pensen com a la resta de treballadors joves, i se senten bastant explotats i marginats pel sistema. Els joves de la petita burgesia incorporats a l'empresa familiar, veuen també com són afectats per l'ineficient sistema espanyol. És altament improbable que aquests joves de Catalunya (PPCC) es deixin arrossegat per ideologies pseudo-feixistes d'exaltació de l'espanyolisme, àdhuc els joves fills de treballadors immigrants d'Andalusia, Múrcia o Extremadura. L'independentisme sembla que és l'única ideologia enèrgica a la qual es poden agafar per a salvar la seva ànima. Els models de la salvació individual importats d'Amèrica, com el iupisme, posem, són una via cap a l'embrutiment, la maldat i la mort.

Tot fa pensar que l'independentisme català serà molt més decisiu que el dels anys trenta. I, a més, i essencialment, serà l'independentisme de tota la nació. Durant la República, a Catalunya-Principat, el nacionalisme i l'independentisme patia la competència de la ideologia dels anarquistes i dels comunistes, que, sovint, seguien l'estratègia dictada pel nacionalisme espanyol. Ara, amb la caiguda dels règims comunistes, tot fa que l'independentisme sigui l'única oferta capaç de recollir els desitjos i els sentiments de les amplex masses treballadores de Catalunya. Els gabinets secrets del poder espanyol vetllen per fer continua ostentació de l'espanyolisme dins terres catalanes, i, per a un observador poc atent, donaria la impressió que l'espanyolisme guanya la partida. Benauredament, la realitat és un altra cosa ben distinta; el mal observador només mira allò que els gabinets permeten mostrar: l'espanyolisme; el mal observador deixa de veure allò que el poder vol mantenir ocult; el nacionalisme català. De fet, inevitablement, l'espanyolisme té la partida perduda. Per suposat són freqüents els funcionaris de sistema, "gabinetistes", que estan convençuts que "ells corren més que els catalans; els il·lusos no comprenen que la seva és una cursa de funcionaris espanyolistes, i que els catalans no hi participen.

Al proper article, si Natura vol, intentaré mostrar perquè els joves treballadors hispans de Catalunya (PPCC), en bona part, s'incorporaran a l'independentisme català, i, per un altre costat, que no es donen les condicions pel sorgiment d'un feixisme espanyol autèntic, és a dir, de masses.

Paciència o independència

Joan Mir

No es pot negar que l'actuació d'Espanya i del seu govern és d'allò més pedagògica. Els espanyols aprofiten qualsevol avinentesa per fer-nos entrar la lletra amb sang, si fa falta. Ara mateix ens apliquen la pedagogia del 15% de l'IVA per al turisme xàrter. Ens venen a dir amb arguments contundents que l'any 1997, d'aquí a quatre miserables anys, l'hauran de rebaixar al nivell de tota Europa, però fins al 97 no els importa enfonsar definitivament un sector vital de la nostra economia per arrambar amb uns quants milionets i disfressar una estoneta més la seva ineptitud. Pedagogia: quan es comporten així és que ja ho donen per perdut i no miren prim a l'hora de fer net. Bona lliçó per a Mallorca.

Una altra qüestió és l'aigua. Ara els bons, és a dir, els qui voten el PSOE, és a dir, els andalusos d'Andalusia, tenen restriccions d'aigua. I si a Sevilla no hi ha aigua, hi haurà pedagogia: la set d'Andalusia és un greu problema que el govern no pot permetre que s'allargui i s'ha de solucionar amb inversions enormes i immediates. Més pedagogia: al País Basc, la darrera sequera (fa dos o tres anys) va obligar a restriccions de 14 hores diàries sense aigua i demanaren un petit transvassament de la capçalera de l'Ebre. ¡Ni cinc! Les pluges i no el govern varen solucionar el problema. Pedagogia mallorquina: si a Ciutat l'aigua és salada, hem de pagar els impostos, evidentment, per dur-ne de bona, però aquesta aigua bona, ves per on, apareixerà a Sevilla.

I l'IRPF. El President Pujol va confiar que li cedirien un escàs 15% d'allò que recapten al Principat. Paraula de Solchaga. Ara Felipe González diu que si el volen, que el cobrin de més als contribuents. Que d'allò que el govern cobra no n'amolla ni cinc. Que Santa Rita, santa Rita. I ara, per fi, el President Pujol diu que els espanyols són uns mentiders. Però quan n'Angel Colom li preguntà què faria si el govern no complia els pactes, el President Pujol va tranquil·litzar les nostres sangoneres: "...Paciència, i quan acabi la paciència aniré a cercar-ne més". Pedagogia: el govern espanyol és mentider, però només engana a qui es deixa enganar.

SEBASTIÀ
SERVICI DE CARBURACIÓ
C/ Cardenal Despuig n.º 7 - 07008 - Palma - Tel. 24 01 62

Son
Rigo

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. Footing
Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

RECANVIS FONT

LUBRICANTS * ACCESSORIS * EINES * MAQUINÀRIA

Francesc Manuel de los Herreros, 11
Telèfon 46 81 11 - Dues línies
Fax 46 21 48
07005 PALMA DE MALLORCA

OPTICA

OPTICA SAN JOSE

Plaza Tte. Coronel Franco, 4
07008 Palma de Mallorca

Teléfono 24 55 81

La necessitat d'un moviment cívic independentista

Jordi Caldentey — Les Balears, avui

En analitzar la dinàmica social, política i econòmica en què se són mogudes i es mouen les Balears d'ençà de l'entrada en vigència de l'Estatut d'Autonomia, veim com ni la nostra societat ni els qui la governen no són estats capaços, en el camp socioeconòmic, de fer-hi uns fonaments que puguin treure'ns de la dependència gairebé total del turisme. Objectivament no podem afirmar que vegem enfilar-se cap indústria forta ni cap agricultura que puguin suposar per a la nostra societat, dins un termini mitjà o llarg, una alternativa al monocultiu del turisme. ¿On són les gestions visibles, no sols simbòliques, de cap a l'exterior fetes dels nostres governants —autònoms i ja diguem estatals— per mirar de donar sortida a les nostres produccions?

No cal dir res de les activitats que s'haurien de fer i no es fan, també a l'exterior, per fer-hi conèixer el fet diferencial de les Balears i per mirar, en la mesura de les nostres possibilitats, de prendre-hi part activament i no passiva, sobretot pel que fa a la construcció d'Europa.

¿I les gestions del poder autonòmic... avalades del partit estatal de què depèn per mirar d'aturar la descapitalització de la nostra terra via impostos, on són? ¿I la disposició de les autoritats estatals a afuixar en aquest espoli? Pensem en les mesures de foment de la nostra indústria, la nostra agricultura i el nostre turisme, que es podrien promoure, amb tots aquests doblers suats nostres que se'n van i no tornen. I en les infraestructures de serveis públics que hi podríem anar construint i que, d'aquesta manera, romanen sense tornar realitat.

Quant al procés de destrucció del tarannà etnocul-

tural de la nostra Nissaga, escarrufa tan sols pegar-hi una ullada. Veim com l'avanç de la substitució lingüística dins la nostra societat, no tan sols no s'és aturat, ans, al contrari, continua avançant i en progressió. Tant les institucions estatals com les autonòmiques, continuen sense demostrar el més mínim interès en capgirar aquesta tendència amb la despenalització del nostre idioma dins uns quants àmbits, i ben poca cosa més. Es limiten a passar la pilota a la societat, com qui diu "si la gent no ens empeny, senyal que li va bé així". Com si aquesta inèrcia despersonalitzant no fos el fruit d'una derrota i d'unes imposicions il·legítimes que, en el seu moment, no varen triar els nostres compatriotes avantpassats. Aquest procés d'imposicions, iniciat amb els Decrets de Nova Planta, potser amb el temps és anat baratant les formes. Fins i tot, en qualche aspecte, pot relativament haver afuixat, sobretot pel que fa a l'atac directe al nostre idioma via proscripció. Ara bé: l'esperit i l'acció subtil del poder estatal, en el fons no han mudat gaire, de llavors ençà. Efectivament, continuam patint un sistema educatiu que, tot i que ensenyi la nostra llengua, en la immensa majoria dels centres docents ho fan usurpant-li la condició de llengua pròpia d'aquesta terra, condició que continua atorgant al castellà o espanyol.

Perquè és un fet constatable el manteniment que es practica d'aquest idioma gairebé com a únic vehicle d'estudi, com ho és la reducció del català a la condició de llengua estrangera, de curiositat innecessària, quan no inútil, de nosa empenyosa i mal d'aprendre, precisament

per impracticada. Poquet interès, per cert, demostra també el poder autonòmic per mirar d'agafar el timó de l'ensenyament i per mirar de restaurar la normalitat.

En la mateixa línia novaplantista se situa el bilíngüisme unidireccional, mantingut i reforçat pel marc legal vigent, que imposa el coneixement del castellà a la nostra nissaga dins el nostre territori i que, alhora, tret de la població escolar, eximeix de qualsevol obligació amb la nostra llengua la població immigrant, en la vida quotidiana. D'aquesta manera, en produir-se qualsevol contacte, per petit que sigui, entre nadiu i un immigrant, tenim a l'acte una relació hispanoparlant, des d'una conversa fins a una nova família. I la bolla de neu, que no s'atura...

A tot plegat, hi hem d'afegir que les balears no tenen la més mínima sobirania per establir cap mesura, ni legal ni de disseny d'un marc socioeconòmic adequat, orientada a establir un mínim control damunt els corrents immigratoris, que a molts d'indrets ja han produïda una autèntica superposició demogràfica immigrant damunt l'ètnia autòctona. Per no tenir, a les Balears no tenim cap força nacionalista prou racional i rigorosa per a poder plantejar aquest tema defugint tabús i, alhora, sense caure en radicalismes que poguessin degenerar en qualsevol casta d'enfrontament ètnic. Per ara, no hi ha cap força política nacionalista, inspirada en els principis bàsics del cristianohumanisme, capaç de promoure un debat constructiu, menat per la voluntat de garantir la permanència de la nostra nissaga i, alhora, subjectada als principis de l'ètica cristiana —per què no?— i humanista de tolerància i respecte a l'individu i a la col·lectivitat diferenciada. La recerca de la porta oberta, condicionada emperò a la capacitat d'integració de la nostra societat, suposaria una alternativa i un equilibri entre els extrems de les portes tancades i l'actual situació de "terra de tots", que ens afecta.

Un mestre d'ordinadors

Nascut a la pagesia
d'un poble de marratxi
davallà a viure aquí
complits quatre anys i un dia.

Per a ell fou Son Ferriol
el nou pare i la mare
i el Pilarí fou morada
per al recent sortit de l'ou.

Estudis pocs en tingué
sols el grau elemental
carabassot tal com cal
que quasi res aprengué.

més envant ha demostrat
lò que ha après aquest Senyor
que a n'el Rector l'hi ha entrat
un "DEL" dins l'ordinador.

No me vull ficar en res
crec que ha fet molta destrossa
i es Rector escriure en prosa
a dins l'any noranta-i-tres.

Guardau-vos d'aquests bergants
que sempre van a la seva
guardau-vos de trons i llamps
també guardau-vos d'en Llebre.

Ses fioles de «s'hogar» no són nebodes

Un soci nou té "s'hogar"
guapo i ben arreglat
cap accident l'hi ha passat
perquè va espavilat
i no mira cap avall.

De tots no és es més vell
i com que en tot sa posa
s'altre dia una fiola
quasi li cau per capell.

Perquè va haver de sofrir
mentre se feien ses obres
perquè deien es manobres
aigua en tenim de sobres
i es ciment a Can Mari.

No vull esser exagerat
si segueixen caient trossos
a qualcun fotran ets ossos
o li trencaran es cap.

Una sort serà supòs
si caus davall un mitjà
de que podrà estrenar
el "Jardí del Bon Repòs".

Es Canari Ros

COMPANYIA
Xesc-Forteza

presenta **I VOSTE, ?
QUE HI FA AQUI ?**

Amb l'actuació de:

FRANCESCA BOVER
ESMERALDA MASSA
JOAN BIBILONI

JOAN Mª MELIS
M. JOAN AMENGUAL
JOAN BONET

Primera actriu

MARGALUZ

VENDA ANTICIPADA D'ENTRADES: TAQUILLES TEATRE CADA DIA DES DE LES 17:30 HRS.

AVUI ESTRENA, 22:30 HRS.

COMICA! PICANT! DIRECTA!
Per a passar una estona, olvidar penes i crisis - A ON?

TEATRE PRINCIPAL

Consell Insular de Mallorca

**TELF.
71 33 46**

HORARI FUNCIONS:
Dimarts, dimecres, dijous.....20:30 hrs.
Divendres i dissabtes.....19 i 22:30 hrs.
Diumenges.....19 hrs.

GRUPS 3.ª EDAT PREUS ESPECIALS CONTACTAU
TELF. 72 16 74 - 75

GRUPO * SERRA

Entrevista a Tomeu Penya

«El fet de cantar en mallorquí m'ha acostat molt més al nostre públic»

Un dels personatges més coneguts dins la nostra música és el cantautor vilafranquer Tomeu Penya; fa molts anys que en Tomeu amb la seva peculiar veu expressa el sentir d'un poble, del nostre poble, amb la tranquil·litat i el bon fer dels homes pagesos de la terra. En Tomeu ha anat escalant posicions i fent-se conèixer per tot arreu, avui ja és un cantautor consagrat, guardonat aquests darrers dies amb el Premi Nacional de Música, el màxim guardó al qual pot aspirar un músic. Com ens diu ell mateix, l'èxit només té un secret, que és la feina constant.

* ¿Com li vingué, a Tomeu Penya, la idea de fer-se cantant?

Això és quasi impossible de dir. Era nin petit i sempre vaig voler ser músic, no cantant sinó músic, la veritat és que va néixer amb jo, aquest desig. La guitarra m'estirava i ja als catorze anys em vaig fer professional de la música.

* ¿Tenia futur fer-se músic en aquells temps?

No, la veritat és que en aquells temps ésser músic, i més jo, era com el perdut a dins el poble; era l'únic músic de Vilafranca i, a la gent, li semblava que era un perdut. La gent no se'n donava compte del que, a mi, em costava voler arribar a ser músic un dia. Aleshores voler ser músic no tenia cap futur ni un.

* Els teus primers grups foren "Harlem", "Los cinco del Este", "Grupo Quince", "Mallorquins", "Gitanos" i "Flash". ¿Què recordes més d'aquestes experiències?

Han estat experiències molt bones, sobretot perquè m'ajudaren a aprendre coses. Crec que la millor experiència va ser la de "Harlem", érem un grup de joves, jo era dels més vells i tenia tan sols 18 anys, tots prometíem molt, hi havia en Joan Bibiloni, en Rafel Aguiló, en Pep Portell, en Jimmy, etc.

L'experiència dels altres grups, sobretot amb "Los cinco del Este", m'ensenyà a estar davant un públic, a conèixer el públic, i a ser un bon professional. Allò que m'ajudà molt foren els anys que vaig viure per Escandinàvia, allà hi actuava, i vaig aprendre moltes coses.

* Aquells temps eren els dels picadors, els dels èxits dels músic-bars... ¿com et marcà aquella època?

Aquells anys m'ho marcaren tot, la meua vida era música, esport, i picar, millor dit deixar-me picar, perquè en aquell temps, va vint-i-cinc anys, jo era un ninot que tan sols no tenia mostatxos, i les estrangeres em rifaven, no per guapo ni per res, sinó que crec que era per allò de ninot que tenia i pel fet de tocar en una orquestra.

Jo tenia una avantatge que era que als setze anys ja parlava anglès i als deu ja parlava alemany, i això eren uns grans avantatges per poder picar.

* A partir del començament dels anys vuitanta comences a cantar en la nostra llengua, ¿com i per què es produí aquest canvi?

Abans, jo ja havia cantat en la nostra llengua, devers l'any 1978 ja vaig gravar un disc on hi havia molts de temes en mallorquí, però no va tenir gens d'èxit. En aquells anys el mallorquí estava deixat de la mà de Déu, segons qui ho considerava ridícul, gravar en mallorquí, però res, un poc després, a partir del 1980 vaig començar a compondre més en mallorquí, crec que jo vaig sentir en aquest tema la mateixa vocació que tenen els frares

que es posen els hàbits, em vaig sentir les meves arrels. Això em succeí sobretot quan vivia a Escandinàvia, lluny de Mallorca, i vaig començar a compondre molt més. Quan vaig tornar tenia el temor d'un altre fracàs si tornava a treure temes en mallorquí, recordant el fracàs d'uns anys enrera; però es veu que les coses ja havien canviat un poc, la gent ja s'havia conscienciat una mica que lo nostro era lo nostro, i que no ho havien de deixar pus de banda, i es trobaran amb un artista, que era jo, que pensava que havíem de defensar el mallorquí, i així vaig començar altre cop a cantar en la nostra llengua.

* Els primers temes més famosos foren més patxangers i picants. Des de llavors has cantat rock, rap... ¿com han vingut tots aquests canvis?

La veritat és que jo, des del primer disc, tenc temes que crec que són molt seriosos i que tenen molta qualitat, però la gent va anar agafant les cançons més patxangueres, però jo no he anat canviant, des de sempre he fet més o manco el mateix. Molta de gent es pensà que en Tomeu Penya seria el buf d'un any o d'un estiu i res pus, però aquests s'han equivocat, i per això agafaren més temes com "Sa perdiu revetlera", "Toca-la-hi, toca-la-hi", o "Maciana"; amb posterioritat s'ha demostrat que el que ha aguantat a Tomeu Penya, i ho demostra la concessió de l'últim Premi Nacional de Música, ha estat això però també obres com "Rock & Roll, Els millors anys", "Aina", "Illa amor", "Sirena", com ara "El Rei Negre", i molts temes més. Per un artista és molt important saber compaginar les dues coses, i a la llarga és allò que l'aguanta.

* Des del "Càrritx i Roses" (1983) al "Sirena" (1992) i "Vint anys d'èxit" (1992) has gravat onze discos, ¿com valoren aquestes obres?

Valor cada disc i cada cançó, d'un disc a un altra sempre hi ha diferències, bé de context, d'estil... però mai sense deixar la personalitat pròpia de Tomeu Penya. No m'he quedat ni amb l'estil del "Cant a la meua gent", o de jota, sinó que he anat evolucionant en cada estil, com és el del country, del rap, del rock & roll, la mateixa jota, etc. Crec que tots aquests anys han estat molt positius, i s'han pogut veure les meves evolucions en cada estil.

* El fet de cantar en mallorquí, ¿l'ha fet més popular i t'ha acostat més al públic?

Clar que sí, primer va suposar un acostament al públic d'aquí, però el públic d'aquí és escàs i no basta, i vaig sortir cap a Catalunya, i també m'hi vaig acostar perquè els catalans són com nosaltres, en realitat som tots el mateix; el fet que jo digui que ells són catalans i nosaltres mallorquins és un fet que no vol dir res, perquè tots som iguals.

"El meu pas per altres grups em serví sobretot per aprendre coses noves."

* Avui per avui ets el cantant mallorquí més conegut, ¿t'influeix aquest fet?

Jo som el Tomeu Penya de sempre. El que em passa sovint és que quan surt de ca meua la gent m'atura i vol parlar amb mi, això m'agrada molt i és un fet que es valora molt, encara que qualche vegada pot arribar a ser molest; però per damunt d'això hi ha una altra cosa i és que si un dia tu surts i ningú no et saluda ni et diu res, això fa molt més mal. Personalment crec que no he canviat, artística i professionalment si he evolucionat.

Tomeu Penya.

"Així com estam ara, ben segur que viuríem millor independents."

Aquest fet de vegades et ferma perquè hi ha coses que no pots fer perquè ets en Tomeu i és la teua professió; per exemple, a mi, m'agradaria poder anar al futbol i començar a cridar i a fer números, però ara no ho puc fer, encara que ho he fet altres vegades.

* ¿Tots els temes que cantes són teus?

En un 99% sí, faig quasi tota la música i la lletra dels meus temes. En tenc alguns que els he fet a mitges amb altres autors, com amb en Joan Bibiloni o amb en Damià Tomàs, i un parell que són de compositors negres americans.

* ¿Quins són els teus projectes nous?

L'any 1992 vaig treure dos discos, en els últims deu anys n'he tret més d'un per anys de mitjana, i ara ja estic preparat per treure el pròxim que el gravaré enguany i sortirà al carrer el 1994. Tot el dia estic fent feina, aquests són els meus projectes, compondre i compondre. Jo, mai no m'he trobat eixut per falta d'idees, si cada dia una persona, et parl del meu cas, està quatre o cinc hores intentant compondre amb la guitarra o amb el piano, assajant i provant, arriba un moment que tens una tècnica molt bona; per ventura estàs un mes en què no et surt res, però quan et pega la inspiració i tu estàs preparat llavors fas una o deu cançons. Un exemple d'això és que per treure els temes de "Mallorquins i catalans" i "El senyor Rossi i el senyor Ros", feia tres mesos que li donava voltes i no hi havia manera que sortissin, però llavors en un vespre les vaig escriure totes dues, i això em passà perquè estava preparat, tenia les quatre o cinc idees de cada cançó i quan em vingué la inspiració ho vaig ben aprofitar.

* A partir de 1987 actues molt al Principat, allà has estat tot un fenomen musical, ¿per què creus que ha succeït això?

Entrevista a Tomeu Penya

«El fet de cantar en mallorquí m'ha acostat molt més al nostre públic»

El públic català, la veritat, és que estava cansat dels mateixos de sempre, i potser també estava cansat del típic cantautor que sempre es queixava, amb això no vull menysprear cap cantautor, sinó dir que, de l'estil reiteratiu que quasi sempre parlava del mateix, la gent n'estava com un poc cansada. Llavors va sortir un nou cantautor jove amb un estil molt fresc, i que potser que protesti, però amb alegria, que fa rock & roll, fa tango, fa vals,... et fa riure, després amb dues cançons et fa plorar, és ecologista, és un vell ròquer, etc. Crec que en Tomeu Penya va dur una manera molt nova de ser cantautor, allà no hi estaven avesats. Amb això no vull dir que l'entrada fos fàcil, al contrari, durant quatre o cinc anys va ser ben difícil, però era vist que un moment a altre s'havia de destapar, i així succeí. Ara fa quatre o cinc anys que som dels que fa més feina allà, per no dir el que més, venc molts de discs i hi tenc moltíssimes actuacions.

* La nostra música, com a fenomen de la nostra cultura, ha estat ben tractada per part de les institucions?

Abans no m'hi fixava gaire en aquestes coses, però ara des de fa uns anys pens que està bastant ben tractat,

no som expert en el tema i no voldria dir cap barbaritat, però em sembla que ara per ara la nostra música està bastant ben tractada, encara que hi podria estar molt millor, no hi veig una deixadesa com en altres moltes coses.

* Fa uns mesos afirmaves que ens sortia molt car ésser espanyols, ¿creus que viuríem millor independents d'Espanya?

Hem de diferenciar unes quantes coses. Primer de tot jo, com un home ciutadà del món, apreciï la nostra llengua, però també l'anglès, l'alemany, el castellà... amb això vull dir que apreciï molt allò nostre, però sense menysprear el dels altres.

Pel que fa a la nostra economia i benestar, així com estam en aquests moments, ben segur que estariem molt millor independents, però molt millor. No vull menysprear ningú, jo no som anti res ni anti ningú, senzillament som pro tot el que és nostre.

Així com em passa el temps, crec que de cada vegada menys entenc el món, no entenc les guerres, no entenc la fam, no entenc la pobresa... no ho entenc. Ara, et repetesc que en aquests moments així com estan les coses viuríem molt millor independents.

"Fa vint anys la meua vida era música, esport i picar estrangeres."

"Quan jo vaig començar, fer-se músic no tenia cap futur."

"El fet de cantar en mallorquí m'ha acostat al nostre públic, i també al públic de Catalunya perquè els catalans són com nosaltres, en realitat som tots el mateix."

Manual pel jove executiu empresarial (V)

Si el poble no ens ataqués, si l'esquerra extra-parlamentària no ens fes blanc de la crítica constant, si els treballadors que volen enriquir-se sense comprendre la difícil situació del país o els botiguers que no volen contribuir amb els seus impostos, no ens critiquessin, voldria dir que som uns demagogs que volem estar bé amb tothom. Hauríem davallat al seu nivell, a compartir rebutjables i egoistes interessos particulars, tot oblidant les necessitats generals de l'Estat. Mai no portarem endavant una política econòmica encaminada a estar ben considerats per la xurma obrera i popular! D'això, en poden tenir la certesa tots els nostres oponents.

"Intervencions al Seminari dels Empresaris" (Setembre 1987) Vice-president del Govern.

Hem de recolzar les qüestions que els nostres enemics ataquin. Si amplis sectors marginals de la població no volen l'entrada a l'OTAN, vol dir que és summament convenient que hi demanem un lloc al costat dels grans del món; si quatre ramaders i pagesos allunyats del procés productiu i dels moderns corrents de ràpida industrialització exigeixen el NO al Mercat Comú, vol dir que, a partir d'aquell moment, la via més segura per al progrés es demanar-hi la incorporació; si els aturats demanen unes prestacions socials àmplies, significa que anem pel mal camí i cal controlar ràpidament les absurdes exigències d'un sector social que només contribueix a augmentar el dèficit públic.

Donarem suport sempre a tot allò que l'enemic combat i ens oposarem a qualsevol mesura que els nostres contraris defensen. Aquesta serà la màxima que ens guiarà els propers vint anys.

"Entrevista concedida a Televisió Espanyola" (Novembre de 1982) Secretari General d'Organització.

Qui vulgui continuar cobrant el sou haurà d'aprendre a tenir la boca callada, assimilar els avantatges de la disciplina partidista. No podem cedir ni un pam de terreny a la xerrameca dels desenfrenats. al Partit s'hi

Miquel López Crespí

ve per fer feina, per portar endavant les tasques encomanades per l'executiu. Els qui critiquen dient que de les bases estat-unidenques sortien els super-bombarders que "assassinaren" dues-centes mil persones a l'Iraq, s'han errat d'organització. Nosaltres hem defensat i defensarem sempre l'alt nivell de vida aconseguit a Espanya i a Europa. Els qui no han entès que cada litre de benzina del seu cotxe costa un litre de sang humana de les masses del Tercer Món, no tenen un dit d'enteniment al front, fan el joc a l'enemic. I quins són els principals perills que ens amenacen? L'integritat islàmica, les afamegades hordes de mongols que amenacen Europa -els russos encara no han destruït el seu armament nuclear!-, L'incontrolat exèrcit de nord-africans que voldrien gaudir dels nostres avantatges socials sense haver fet la feina que correspon.

La crítica sense fonaments no arrelarà mai dins les fileres dels nostres militants!

"Combatre el dubte, una tasca imperiosa". (Gener 1985) Discurs a les joves generacions de militants.

Cal exercir una vigilància estricta damunt totes les persones i col·lectius socials que no han participat activament en els actes del Vè Centenari, en la defensa de l'Exposició Universal de Sevilla, en la política encaminada vers la nostra total i absoluta integració a la Comunitat Econòmica Europea. Faig menció especial dels sindicalistes vuitcentistes, dels col·lectius de joves que no volen fer el servei militar, dels grups de feministes radicals (dones de mal viure, lesbianes, obreres en atur, professionals de l'agitació permanent) que desitjarien un avortament lliure i gratuït, dels escriptors i periodistes pamfletaris que confonen la llibertat de premsa amb la calúnnia o l'obra literària de baixa qualitat. Aquests són els sectors que no hem necessitat mai ni necessitem en el futur per modernitzar el país o per augmentar els

percentatges electorals.

"Sobre el tractament correcte de les contradiccions" (Maig de 1990) Sra. Ministre d'Afers Socials.

Els més perillosos dels nostres contraris són els amargats, els envejosos, els qui no han pogut arribar a assolir una alta posició en l'administració i gestió de l'Estat. Obrers sense qualificar, universitaris suspesos, tota mena de mals estudiants, dones insatisfetes de portar damunt les espatlles la sagrada tasca de ser mares i esposes, escriptors marginals, periodistes sense contracte fix. Ullats de prop, semblen poderosos. Són molts. Però és una falsa apreciació. En realitat som nosaltres els forts. Tenim el suport electoral de la majoria de la població, disposem del Parlament per a legislar el que més interressi al bé comú, podem mobilitzar l'exèrcit, la policia, decretar l'Estat d'Excepció i de Guerra si al revolta amenacés la inviolable unitat d'Espanya o el sagrat dret de la propietat privada. Res no pot barrar el pas a la nostra ferma voluntat de domini i de poder.

"El poble és un tigre de paper" (Agost de 1986) Discurs a l'Acadèmia Militar de Saragossa.

Hem de modernitzar els nostres sistemes de control sobre la població. La simple repressió dels fets diferencials mitjançant la porra o el fusell ja no és tan efectiva com abans, i només s'ha d'emprar en greus moments de crisi. És molt més important un anunci de cotxe per televisió, que les dones estiguin informades de les bragues de moda a la propera temporada, que no pas un brutal atac policíac contra els manifestants. La propaganda comercial forma consciència, modela els desitjos de les masses. Una vegada educada la població, una vegada assabentada de les mil possibilitats que ofereix la societat de consum, ja no voldran perdre el temps anant a manifestacions contra l'atur, en defensa de la natura, contra les normals intervencions armades de les Nacions Unides per a defensar el Nou Ordre Internacional propugnat pels Estats Units d'Amèrica. La pau eterna regnarà en la comunitat internacional.

"La Televisió: moderna arma de retenció i educació". (Febrer de 1983) Director de Ràdio-Televisió Espanyola.

ELS COL.LABORADORS DE S'ARENAL CONTRA LA DISCRIMINACIO

S'ARENAL DE MALLORCA, durant tot l'any 1992 ha estat víctima d'una caça de bruixes i ha vist retallat en més d'un 95% els ingressos per publicitat oficial de les institucions respecte a l'any anterior. Com a col.laboradors habituals de S'ARENAL assistim amb perplexitat i estupefacció a la renovació d'una nova censura política i a la persecució d'unes idees que en tot moment s'han expressat d'una manera democràtica. Tohom ha de saber que la reducció dràstica de publicitat oficial a S'ARENAL ha estat la reacció d'uns pocs polítics que no han sabut encaixar el contingut crític d'una sèrie d'articles publicats a les planes de S'ARENAL. ¿Què se pretén amb aquesta inicitiva discriminatòria que atempta directament contra la llibertat de premsa, d'opinió i d'expressió? ¿Quin objectiu es persegueix amb aquest acte de represàlia? Doncs fer emmudir un mitjà de comunicació combatiu com S'ARENAL que s'ha atrevit a dir quatre veritats a la cara d'uns colonitzadors, d'uns cacics, d'uns polítics i d'uns oligarques que es consideraven poc més que intocables.

Ens volen doblegar i tanmateix no ho aconseguiran. S'ARENAL DE MALLORCA ha esdevingut un símbol de la premsa en llengua catalana, popular i independent que no farà figa davant els cops baixos ni les adversitats. No és la primera vegada ni serà la darrera que alguns polítics volen emprar els doblers dels contribuents com a instrument per intimidar la llibertat de premsa i d'opinió. Cap governant no té dret a utilitzar el patrimoni col·lectiu d'una manera arbitrària i a mena d'arma per fer callar la dissidència. Quan arriba a passar això o una cosa semblant vol dir que la mateixa essència de la democràcia està en perill. Els fets demostren que encara hi ha persones no han entès que els polítics administren fons públics que són de tots els ciutadans i que procedeixen de la recaptació fiscal. En un estat de dret correspon als tribunals de justícia en tot cas la decisió de discriminar un mitjà de comunicació en matèria de publicitat i a dir veritat, encara és l'hora que algú, en aquests últims anys, hagi duit cap col.laborador de S'ARENAL a la barra. En un estat de dret, si una persona se sent lesionada per l'exercici de la llibertat d'expressió té dues sortides: acollir-se al dret de rèplica o recórrer als tribunals. Per a l'estabilitat d'una societat democràtica és imprescindible la independència entre els poders executiu, legislatiu i judicial, això si no es vol caure en aventures feixistes i totalitàries. És molt greu, doncs, que alguns parlamentaris gosin s'autoassignar-se el paper de fiscal i jutge a la vegada, agafar-se la justícia pel seu compte i emprendre mesures de represàlia contra una publicació independent.

Signen: Jaume Santandreu, Bernat Joan i Mari, Joan Escanelles i Llinàs, Jaume Sastre i Font, Es Gall, Joan Mir, Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal, Joan Quetgles, Bartomeu Mestre i Sureda, Gracià Sánchez, Jaume Oliver, Mateu Sastre i Miquel López Crespi.

**L'US DE LA PUBLICITAT
INSTITUCIONAL COM A COACCIO
CONTRA LA LLIBERTAT DE
PREMSA
(Editorial)**

Durant l'any 1992, la publicitat institucional a S'ARENAL DE MALLORCA ha estat retallada en més d'un 95 % respecte a l'any anterior. Aquest fet obeeix bàsicament a l'acció parlamentària del diputat del PSOE, Sr. Damià Ferrà-Pong, iniciada el desembre de 1991 i renovada el desembre de 1992. Si ens atenim a l'experiència d'aquests últims anys, les accions de represàlia contra la llibertat de premsa no constitueixen un fet esporàdic o aïllat ja que, com a mínim, tenim registrats quatre casos semblants, dos a nivell nacional i els altres dos a nivell espanyol:

1) JUNTA DE ANDALUCIA / ABC:

El Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia va condemnar la *Junta de Andalucía* per actuar d'una manera discriminatòria i retallar la publicitat institucional al diari ABC per la seva actitud crítica envers l'administració del PSOE (*Baleares* 18.XI.1989).

2) RAMON AGUILO (PSOE) / HORA NOVA S.A.:

17 de Novembre de 1989: L'empresa Hora Nova S.A. interposa denúncia contra el batle de Palma pel PSOE, Ramon Aguiló, per la discriminació de què és objecte el diari *Baleares* per part de l'Ajuntament a l'hora de distribuir la publicitat oficial. En un editorial titulat *En defensa de la llibertat* es pot llegir: **La retirada de toda publicidad oficial a las publicaciones de nuestro grupo ha sido la reacción del alcalde Ramón Aguiló a las críticas que ha recibido su gestión por parte de algunos de nuestros periodistas. Como nuestros lectores no habrán advertido que el Ayuntamiento utiliza el dinero de los contribuyentes pagando inserciones publicitarias que no se corresponden con la difusión objetiva de los mensajes, lo que es un atentado contra la libertad de prensa y un medio indirecto de introducir la censura política, "Hora Nova, S.A." ha denunciado los hechos como trámite previo para pedir la anulación de las órdenes de la Alcaldía ante la Sala de lo Contencioso - Administrativo del Tribunal Superior de Justicia.**

3) UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (UIB) / HORA NOVA S.A.:

Dia 18 d'octubre de 1990, la *Universitat de les Illes Balears* (UIB), amb motiu de l'inici del curs acadèmic 90-91, va inserir una sèrie d'anuncis a *Diario de Mallorca* i *El Día 16 de Baleares* però en canvi va marginar l'*Ultima Hora* i el *Baleares*. L'empresa Hora Nova S.A. editora d'aquests dos últims periòdics es va sentir discriminada i com és natural va recórrer als tribunals. El mes de gener de 1991, el Tribunal Superior de Justícia de Balears, integrat per Jesús I. Algora Hernando, Gabriel Flot Gomila i Pablo Delfont Maza, va emetre sentència a favor d'*Hora Nova S.A.* i va recordar als responsables de la UIB que des del moment que maneja doblers públics no ho podien fer d'una manera arbitrària ni molt manco discriminar i vulnerar el dret constitucional d'igualtat: **les raons de la Universitat (...) no poden ésser acceptades o tingudes en compte com justificació raonable, ja que encara que quan efectivament les administracions públiques no tenen l'obligació legal de publicar anuncis o de fer publicitat de la seva**

actuació a la premsa (...) això no pot suposar que, quan ho facin en base a aquesta discrecionalitat reconeguda, actuïn arbitràriament o en condicions de desigualtat (*Baleares* 2.III.1991). La sentència del TSJB deixava ben clar, doncs, que la publicitat institucional (Govern Balear, Consell Insular de Mallorca, Universitat, Ajuntaments, empreses públiques com Emapa, etc. etc. etc.), atès que maneja doblers públics, tot i tenir una part discrecional i d'apreciació personal, mai no pot anar contra el principi d'igualtat ni es pot convertir en discriminació o en instrument de coacció contra la llibertat de premsa i d'expressió.

4) ARGENTARIA / DIARIO 16:

El mes de desembre de 1991, la *Corporación Bancaria de España* (CBE), presidida per Francisco Luzón, entitat en un 100 per cent de capital públic, propietària dels bancs *Caja Postal*, *Banco Hipotecario*, *Banco de Crédito Agrícola* i *Banco de Crédito Local*, va fer una campanya de publicitat per llançar la nova imatge corporativa i comercial: **Argentaria**. Fins aquí res anormal. El conflicte va sorgir quan el *Diario 16* va ésser marginat i no va rebre les cinc pàgines de publicitat que sí van arribar sense cap problema al conjunt de la premsa espanyola. Segons es va saber després, el motiu de la discriminació havia estat un article d'Alberto Valverde un paràgraf del qual havia provocat la colera i les iras del president de la corporació bancària, el funcionari públic Francisco Luzón: **El descubrimiento del nombre (Argentaria) le ha costado al erario público la friolera de 50 millones de pesetas, según afirman los periodistas que, en una excluyente deferencia de Luzón, tuvieron la oportunidad de hablar, relajados con un buen vino, con el presidente de la CBE.**

A partir d'aquí l'escàndol polític va ésser considerable i tant el PP, com el CDS, IU i CCOO, van protestar davant l'ús dels doblers públics com a instrument de pressió i de coacció contra la llibertat de premsa. Llegim al D16 de dia 18 de novembre de 1991: **Tots els portaveus de l'oposició consultats ahir coincidiren a afirmar que la publicitat institucional y de les empreses públiques i entitats públiques no ha de servir per "castigar" els mitjans de comunicació per les seves informacions i opinions. A més del PP i CDS, Izquierda Unida va denunciar aquesta via de pressió als mitjans de comunicació, mentre el sindicat Comiones Obreras considera, en un telegrama enviat a la Redacció de Diario 16, que es margina aquest periòdic de la campanya de la CBE per ésser "Incòmode i crític amb el Govern". Rodríguez Rato, portaveu del Partido Popular al Congrés de Diputats, va estimar que "fa temps que la publicitat institucional s'utilitza per premiar les boques agràides i castigar aquelles que no són".**

Suprimida la censura barroera del franquisme, l'experiència confirma, doncs, que estam assistint a la consolidació d'una nova censura política que empra la publicitat oficial de les institucions com a instrument de pressió per coaccionar la llibertat de premsa. Una democràcia consolidada i forta necessita una premsa independent que sigui un factor d'equilibri davant els possibles abusos de poder. Ara bé, si posam per cas que aquesta mateixa premsa també s'extralimita i fa un mal ús de les seves atribucions, aleshores els afectats tenen el dret i el deure d'anar als tribunals però mai no es poden agafar la justícia pel seu compte. Aquestes, en definitiva, són les regles del joc. Amb els precedents més amunt esmentats es demostra, doncs, que la persecució política contra S'ARENAL més d'enllà d'ésser una qüestió que compromet l'essència de la democràcia, també és un afer que pot implicar de ple els tribunals de justícia tant nacionals (*Tribunal Superior de Justicia de Baleares*) com internacionals.

COMITE DE DEFENSA S'ARENAL DE MALLORCA

Apartat de Correus 124 - 07600 - S'ARENAL Telèfon 265005 Fax: 269941

S'ARENAL DE MALLORCA, el mitjà de comunicació escrit en llengua catalana més popular i de més tirada a Balears, durant el transcurs de l'any 1992 ha vist reduït en més d'un 95% la publicitat institucional a causa de les pressions i gestions, fins i tot parlamentàries, realitzades per gent colonitzadora al servici de l'estat espanyol. **S'ARENAL DE MALLORCA** és una publicació en llengua catalana fundada l'any 1979, que va sorgir i s'ha mantingut dins una zona difícil d'alta concentració turística i de forta immigració. **S'ARENAL DE MALLORCA** s'ha caracteritzat per la defensa constant de la llengua de la nostra nació, per constituir una eina puntera en defensa de la nostra identitat nacional, per crear consciència de poble i per defensar les llibertats democràtiques. Els/Les sotasignants sol·licitam a les autoritats públiques que no discrimin **S'ARENAL** en matèria de publicitat institucional i consideram que és injust utilitzar els fons públics com a instrument de coacció per intimidar la llibertat de premsa. Tot demòcrata s'hauria de mobilitzar davant la caça de bruixes i l'atemptat contra la llibertat d'expressió de què és víctima un mitjà de comunicació que, com **S'ARENAL**, s'ha distingit per acollir les opinions més diferents i per respectar el dret de rèplica. Per tot això, exigim als màxims responsables del Govern Balear, del Consell Insular de Mallorca, dels Ajuntaments etc. que acabin amb aquesta discriminació i que a més no continuïn amb l'incompliment de la article 32 de la *Llei de Normalització Lingüística* que estableix: **Els poders públics de la Comunitat Autònoma donaran suport econòmic als mitjans de comunicació que emprin la llengua catalana de forma habitual.** En una societat normal hauríem fet un *Aplec d'Amics*. En aquests moments, davant la injusta discriminació de què és víctima **S'ARENAL** ens veim obligats a constituir-nos en **Comitè de Defensa**.

Ciutat de Mallorca, 20 de gener de 1993

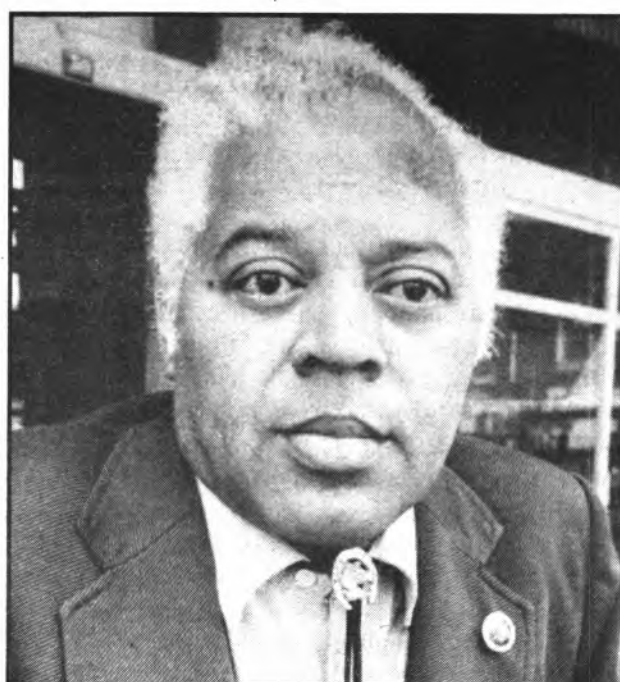
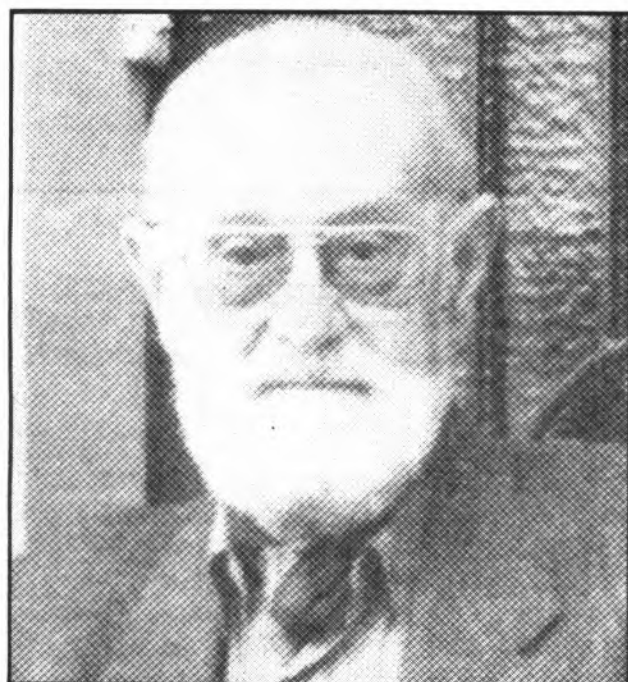
JOSEP Mª LLOMPART GUILLEM D'EFAC JAUME SANTANDREU

LLINATGES

NOM

PROFESSIO

D.I.

COMUNICAT ALS NOSTRES SUBSCRIPTORS, LECTORS I SIMPATITZANTS

S'ARENAL DE MALLORCA passa per un moments difícils atès que s'han amuntegat a l'horitzó dues amenaces. Per una part una dura recessió econòmica que afecta amb més intensitat la petita i mitjana empresa mallorquina. Aquest fet, que perjudica també el conjunt de la premsa en general, ha provocat una reducció dels ingressos per publicitat que han estat compensats en gran part per l'augment constant de vendes i de subscriptors. Hi ha però una segona amenaça més important. Durant l'any 1992, **S'ARENAL** ha vist retallat en més d'un 95% la publicitat oficial de les institucions a causa de la persecució política de què som víctimes. Qui ha duit la iniciativa i la veu cantant contra **S'ARENAL** al si de les institucions ha estat el diputat del PSOE, Sr. Damià Ferrà - Ponç qui ens va acusar sense cap mena de prova i d'una manera absolutament injusta d'esser un perill per a les llibertats democràtiques. La caça de bruixes contra **S'ARENAL** és per damunt de tot una persecució política contra la llibertat de premsa i contra un mitjà de comunicació independent en llengua catalana. Davant aquesta injustícia i per fer front a aquesta situació difícil, ens veim obligats a fer una crida a tots els subscriptors, lectors i simpatitzants i hem posat en marxa una subscripció voluntària de suport. En aquests moments una subscripció anual a **S'ARENAL** (24 números) costa 3.000 pessetes, una quantitat que si la dividim pels 365 dies de l'any surt a una xifra als voltants de les 8 pessetes diàries. La subscripció de suport suposa doblar aquesta xifra i pagar 6.000 pessetes anuals, això mentre duri aquesta injustícia. Totes les persones que vulguin ajudar **S'ARENAL** d'aquesta manera es poden posar en contacte amb la nostra redacció. **Telèfon 265005. Fax. 269941.**

Equívocs a l'entorn del nacionalisme

El terme "nacionalisme", en el context europeu, té una mala premsa més que justificada. Parlar de nacionalisme, a la majoria dels ciutadans de la nostra part del món els remet a expansionisme estatal, a imperialisme, a ocupació d'altres països, a racisme... Arreu d'Europa s'entén per "nacionalisme" l'afany de domini que uns determinats països tenen sobre els països veïns. No costa gens d'imaginar, doncs, que deu ser per aquest motiu, i no per d'altres de més amagats, que la majoria de les persones del nostre continent tenen recel envers el nacionalisme. Al meu entendre, evidentment, els recels davant aquest concepte de nacionalisme estan, en qualsevol cas, plenament justificats.

Hi ha (i hi ha hagut), però, contextos en què el nacionalisme presenta tota una altra perspectiva. El nacionalisme hongarès, la plasmació política del projecte d'una Hongria independent, es lliga, a principis d'aquest segle, amb la necessitat d'emancipació social. Dins el context de l'Imperi Autro-hongarès, hi ha una noblesa, una classe dominant hongaresa alienada nacionalment - parlen alemany i no hongarès, tenen residència a Viena, són imperialistes - i unes classes populars que adopten els propis signes d'identitat com a eina (cultural) d'emancipació: la llengua magiar, el sentiment nacional, la cultura popular hongaresa... El nacionalisme constitueix, doncs, en el context social esmentat, una eina d'alliberament social.

Avui dia, si prenem exemples com Còrsega, Sardenya o Irlanda del Nord ens trobarem en situacions notablement semblants. Unes classes dirigents alienades naci-

onalment, arreglerades tranquil·lament al costat de l'Estat ocupant, espoliadores de la seva pròpia terra, i una gent que adopta el nacionalisme com a eina de lluita i d'emancipació.

La majoria d'estats, amb una habilitat considerable, generen, però un discurs força hàbil, que consisteix bàsicament a fer monolític el concepte de nacionalisme, de manera que una persona que s'autodefineix com a nacionalista basc, per exemple, pugui ser confós amb una relativa facilitat amb un jove neonazi de l'Alemanya reunificada. Si el nacionalisme és tot igual, què diferencia un independentista català d'un seguidor d'en Le Pen francès? No pensen igual un membre del Sinn Féin ("Nosaltres Sols") irlandès i un partidari de l'"Ausländer aus!" ("Estrangers fora") alemany?

Mantenir aquest tipus d'equívocs reforça els estats i reforça, en conjunt, els seus sistemes de dominació. Desfer-los resulta, idò, una exigència de les persones compromeses amb la lluita per la llibertat. L'independentisme català lluita per la independència de Catalunya, però no pretén ni fer créixer el territori català, ni declarar la guerra a ningú, ni fomentar el militarisme, ni fer fora del nostre país els estrangers, ni promoure el xovinisme, ni res de tot això que tant agrada a Le Pen. "Nosaltres Sols!" constitueix el crit de guerra dels irlandesos desposseïts de les seves terres, ocupats militarment, empobrits econòmicament i oprimits culturalment per una burgesia unionista pròspera i explotadora. Què té això a veure amb el creixent racisme en

el context d'una Alemanya pròspera, reunificada i independent?

Franz Fanon, màxim teòric del procés d'alliberament nacional a Algèria, afirmava que, en un moment determinat del procés d'independització de qualsevol país dependent, l'Estat ocupant acaba atribuint als independentistes les mateixes característiques que fomenta entre els seus propis ciutadans. Així, si hi ha opressió lingüística de l'espanyol contra el català, per exemple, en iniciar-se un procés de normalització (per feble que sigui) els lacais de l'Estat diran que "s'imposa" el català o que s'oprimeix lingüísticament els no catalanoparlants.

Ara més que mai hem de tenir els ulls ben oberts, les antenes posades i l'atenció preparada per no caure en les múltiples trames que ens aniran preparant.

Bernat Joan i Mari

**TALLERES
MONTSENY**

REPARACIO

PINTURA EN
CABINA

EN

HORNO

GENERAL DE:

Carroceria
Planxisteria
Retolació
de vehicles

CAÑONERO DATO, 20

TEL. 24 19 73

PALMA DE MALLORCA - 5

Perestroika valenciana

It's beautiful...

"... els pares negres s'enfronten a problemes subtils. Tot el concepte de bellesa, basat en mesures de valoració blanques, és una dificultat particularment destructiva... Els nins mulats eren tractats molt més bé pels seus amos i a vegades, pels seus propis pares-, que els que tenien la pell obscura. El sorgiment i gradual acceptació del concepte "el negre és hermós" és l'arma més emocional i psicològicament constructiva de la que pot disposar el nin negre..."

-Mamà, perquè els blancs són guapos i els negres lletjos?

-Però això no és vera, lolanda. Hi ha persones guapes a totes les races.

-No -va respondre la nina-. Els blancs són guapos i els negres lletjos" (Coretta Scott, vídua de M.L.King, pastor evangèlic i líder del moviment per als drets civils dels negres als EEUU).

D'igual manera que els negres nord-americans tenen problemes amb el color de la seva pell per mor d'uns conceptes avassalladors i opressius per part de l'Amèrica blanca (W.A.S.P.), que els condueix a menysprear les seves pròpies característiques i inclús a pretendre canviar de pell (Michael Jackson, per exemple), els valencians, també, en part, menyspreen la seva pròpia llengua i cultura, eduquen a bona part dels seus fills en la llengua forastera i ignoren olímpicament, en bona mesura, els seus interessos com a poble.

I per què? Des de que Felip V conquerí per les armes el nostre país, i abolí les nostres llibertats (negociació d'imposts militars, dret a no fer cap prestació militar, plena vigència del català com a única llengua oficial de l'antic Regne...), l'opressió centralista ens ha imposat sistemàticament la llengua i la cultura d'un altre poble, fins a despersonalitzar-nos i convertir-nos en un engranatge de la seva maquinària, l'Estat espanyol.

"Perdre la individualitat pròpia i passar a ser un simple engranatge d'una màquina és impropri de la dignitat humana" (Mahatma Gandhi).

Idò això és el que ha fet l'estat espanyol amb nosaltres, igual que l'Amèrica blanca amb negres i indis. Els negres han menyspreat el seu color, un escandalós acte d'autoodi, i tot un sector de valencians, des dels "pixavins" capitalins als buròcrates reacis, han pretès "esser més" menyspreant el que és indefens, sovint la pròpia llengua.

"Black is beautiful", deien als USA els anys '60. "El català és bonic", o pots fer-lo bonic. Depèn de tu, d'allò que en ell parles. O és que els nostres poetes clàssics són "vastos"? Parlem de bons temes, com ells:

"... no ama fort l'amador limitat.

Amor se té per més injuriat
per home en qui trobe el seu cor fred...

Qui tebi és, d'amor, és enemic,

i porta amb ell, contra d'amor, fallir" (Ausiàs Marc)

No hi ha llengües "fines" o "vastes", ni races superiors o inferiors, sinó més bé diferències d'educació i de renda per càpita, falta de justícia i discriminacions variades i sovint subtils. Els joves mal alimentats de la postguerra solien ser "més poca cosa", però no per se races "baixes" sinó per la fam. Menysprear allò propi per l'que està marginat són tan sols prejudicis o racisme. Per desgràcia, aquest tipus d'actituds estan molt arrelades en certs sectors del País Valencià, com un "mur de la vergonya" psicològic que ens separa en dos, i que

s'haurà de tomar, tal com caigueren els de Jericó i el de Berlín. I no és simple literatura.

Nacionalitat i ciutadania: Llegim a la Bíblia que Sant pau era ciutadà romà, però israelià de nació: "Pau... respongué: ...vine a fer almoïna a la meua nació. "I en el judaisme treia avantatge a molts dels meus contemporanis en la meua nació..."

L'apòstol de Crist fa una clara diferència entre la ciutadania o ser súbdit d'un Estat (Imperi Romà) i la nacionalitat, "ethnos" a l'original grec.

Prat de la Riba també diferencià entre l'Estat com a entitat política i la pàtria o nacionalitat com a "fruita de les lleis a que Déu ha subjectat la vida de les generacions humanes".

La nacionalitat dels valencians: A l'època de Crist, Israel estava dividit en tres zones: Judea, Galilea i Samària. Tenia una autonomia simbòlica (el rei Herodes i la seva família) i un control molt real de l'imperialisme romà (Pilat, exèrcit i governants romans).

Els Països d'arrel catalana també estan dividits, des del seu origen, en tres regnes: el Principat de Catalunya, Balears i l'antic Regne de València. Però ja el cronista del Rei Conqueridor, Ramon Muntaner, va escriure en la Crònica "L'eximpli de la mata de jonc", en la que compara als tres regnes amb mates de jonc. "Que entre ells no hi haja cap divisió ni discòrdia, que Déu no ho vulga. Perquè és mester que d'aquest pas se guarden: que mentre tots tres siguen d'un mateix voler, no temen tot l'altre poder del món... sean sobirans als seus enemics" (Xirivella, 1325). Per això no són acceptables els murs de la vergonya, contra TV3, contra l'educació en català, ni cap odi contra els nostres veïns i germans. Tot això és incivil, i aliè als nostres interessos. Els valencians no ens podem permetre el luxe de ser tan indolents, si no volem que ens col·loquin la pau... dels cementiris nuclears.

Gandhi, coincidint amb el profeta Isaïes, deia: "La pau no és l'absència de conflictes, sinó la pràctica de la justícia".

Qualcú dubta de que els valencians som catalans vinguts des de la conquesta del Rei en Jaume? Llegim a la Crònica del Rei Alfons el Savi: "...vingueren i poblaren (Múrcia) molts de catalans dels que eren vinguts a poblar el regne de València". Muntaner, contemporani del Rei Savi, deia referint-se també als pobladors del sud valencià i Múrcia: "Són vers catalans, e parèn del bell catalanesc del món".

En el "Llibre del Repartiment" se confirma a Barcelona com la zona que aportà més repobladors al Regne de València (en tot cas més del 60% foren catalans). En els Serrans, a on ara hi pretenen fer un cementiri nuclear, quan Sant Vicenç Ferrer hi predicava, els deia "Vosaltres de la Serrania que estau enmig de Castella i de Catalunya e per ço preneu un vocable castellà e altre català". És a dir, que el famós predicador que feu sermons, en català, arreu d'Europa Occidental, anomenava simplement "Catalunya" a l'antic Regne de València, anomenava Catalunya al conjunt dels Països Catalans, i més valencià que Sant Vicenç Ferrer no hi ningu.

Quan els Papa Borja s'apoderaren del trono papal, els italians exclamaven espantats: "Oh Dio, la Chiesa Romana in mani dei Catalani!" (el Canal 9 ho ha traduït com: Oh Déu, l'Església Romana en mans dels valencians), i els Borja eren de prop de Xàtiva (actualment zona castellanoparlant del Canal de Navarres), però s'anomenaven "papa catalanus" perquè durant segles l'únic nom

internacional dels valencians ha estat el de "català".

Quan Baltasar de Romani presentà el 1539 la primera edició en castellà dels versos d'Ausiàs Marc, diu que era "cavaller valencià, de nació catalana. Marc era de Gandia.

Segons Escolano, passaven "por una mesma terra y nación la de Cataluña y Valencia". Una terra que ara fan via a destruir amb pluges àcides i radioactivitat, i una nació a la que s'intercepta continuament en la seva autonomia, llengua i cultura; imposant-nos els interessos de l'unitarisme espanyol.

La via d'uropeïtzació que ens interessa als valencians és la defensa natural i tradicional dels nostres interessos junts amb Catalunya i balears, l'eix econòmic Barcelona-València, enfront dels vents "mesetaris" que descapitalitzen la nostra Generalitat, ens col·loquen més de la meitat de les centrals nuclears (4 a Ascó-Vandellòs i la de Cofrents, en zona sísmica i volcànica); i no se priven d'enviar-nos canals en favor de la llengua de l'Imperi i contra les iniciatives populars. "Amic, ix de casa estrangera" (Ausiàs Marc).

I, malgrat tot, no es tracte d'un discurs nacionalista, com alguns hauran pensat. Això és una crida per desacomplexar-nos com a poble, no parlo de cap ideologia salvadora ni d'idols per adorar, sinó recollir un modest gest d'autoafirmació per no ser un poble tan vacil·lant, per assassinar una llegítima set de llibertat. "I els fruits de la Justícia serà la Pau". Perestroika, també aquí, a Occident.

Ricard Colom i Ortiz
Fons de Documentació per la Pau
i el Medi Ambient. Castelló

Desena carta personal

Jo, em declaro xenòfob-racista, sí, el dolent de la pel·lícula, però..., tu, tu, tu que hòsties eres? Ha!, ija ho sé, el bo, el noi, un capitalista-supercapitalista, un esclavista (mà d'obra requetesupercapitalista oi?) un colonitzador? "aquí impongo MI religión, MI folclore, MI lengua, mi presencia en TV3 con toda mi 'jeta', yo soy el bueno si y de traidores y BOTIFLERS los tengo a millares a mi lado".

Sí xiquet, sí, coneix algú l'opinió sobre aquest tema d'algun Senador? d'algun Diputat?, d'algun Conseller? sobre aquest tema o sobre qualsevol altre? sols serveixen per a cobrar? que tornen els seus sous, no es guanyen ni una pesseta.

Els Bascos no tenen dret a ser espanyols? el Galleg no té dret a ser espanyol? el català no té dret a ser espanyol, sols els castellans són de primera? que a tu, tu, tu et facin ballar al so que ells toquen i a més el pots mirar al mirall.

Sí, ho repeteixo, soc vil i roïn, i ho declaro obertament, em cauen grossos tots els castellans, ep! no dic d'on siguen nascuts, per mi com si són de la mateixa Barcelona, la veritat és que els castellans per totes bandes ens foten d'hòsties... i TU AL SEU SERVEI.

Quan en tota Espanya estiga quaranta anys prohibit el castellà, potser llavors deixaran d'haver xenòfobs racistes com jo.

Josep Casalta i Casanovas
Vila-Real

SIDA: ¿Enginyeria genètica?

Entre les grans superpotències s'ha establert una lluita d'acusacions, fosca i poc airejada als mass media, sobre la possible autoria o invenció del virus. Des de diversos mitjans s'han assenyalat els laboratoris nord-americans de Fort Detrick (Maryland), on té la seua seu el Comandament de Recerca Mèdica de l'Exèrcit dels Estats Units, com a lloc de naixement de la SIDA.

Així, segons el doctor londinenc John Seale: "Estic totalment convençut -declara- que el virus de la SIDA ha estat fabricat per l'home". Segons Jakob Segal, professor de l'Alemanya Oriental, va ser en l'esmentat centre militar on es va combinar part del virus Maedi-Visna d'origen ovi amb el virus de la leucèmia humana, que va donar com a resultat el virus de la SIDA. Segal assegura que a mitjans dels '70 el virus de la SIDA va ser administrat a presos de llarga condemna a canvi de la sua immediata llibertat. Per tenir aquest virus un llarg període d'incubació, els símptomes de la malaltia no van aparèixer fins passats uns anys. Igualment, el doctor Robert Strecker, de Califòrnia, declara: "ha degut d'haver-se fabricat per mitjà de l'enginyeria genètica", "els dos virus que es van fer servir segons totes les meues recerques i estudis, són el Maedi-Visna i el de la leucèmia bovina". Tots tres científics, d'inqüestionable solvència, coincideixen que no hi ha cap animal portador de la SIDA, i desmenteixen la teoria del simi africà com a origen del virus.

De ser tot açò cert, ¿quins són els fins d'esta classe de Rambo Bacteriològic per a la guerra psicològica? la

seua propagació, és deguda a un accident, o ha estat criminalment realitzada amb fins polítics i econòmics per científics i militars sense escrúpols morals?

La SIDA només pot ser transmesa de sang a sang o de semen a sang, i són els homosexuals, drogaaddictes i de via endovenosa, hemofílics, promiscus i algun altre, els principals grups de risc. Però la malaltia està estenent-se ja a la població en general. Als Estats Units hi ha un milió i mig d'afectats, especialment als barris pobres. Però és Àfrica el continent més afectat, d'Àgola a Uganda i de Kenya a Gabó, amb índexs molt alts i greu perill d'holocaust massiu, perquè la vacunació massiva resulta inviable. Als Estats Units hi ha unes despeses de 8 milions de dòlars en tractaments de SIDA (15 milions per cada malalt), un tractament d'èxit dubtós i for de l'abast de països pobres. A l'estat espanyol hi havia més de 100.000 portadors (dades de fa poc) del virus (un 20-25% desenvoluparà la malaltia). Molts d'aquests afectats són presos, on l'índex d'afectats és quasi d'unes 3/4 parts.

La guerra comercial en els antidòts és ja un fet: França i EE.UU. es disputen els beneficis de la comercialització del test del diagnòstic precoç de la SIDA, que representa desenes de milions de dòlars. El medicament "Tetrovir", que retarda l'expansió de la malaltia i millora lleugerament els afectats, ha estat comercialitzat sense conèixer a fons els seus efectes secundaris, i és segur que perjudica els ossos i sang del pacient, però és ja un negoci rodó. El científic Danil Zagury, després d'autoinjectar-se el seu invent-vacuna, ha aconseguit del govern del Zaire que li cedeixi mil "voluntaris" per a experimentar: al Zaire, naturalment.

La SIDA és un prova eloqüent dels perills de l'enginyeria genètica al servei d'interessos polítics i econòmics de fanàtics o del "lobby" militar-armamentista.

Un bon exponent del "progrés" que ens espera si la democratització no és més efectiva contra el nou tecnofeixisme en expansió (tal com ja va predir el mateix ex-president Eisenhower, respecte a la indústria armamentista). Potser algú dirà que tot això és sensacionalisme. Però és evident que, de ser veritat, les coses serien tal com ara són: quedaria tot en secret militar o secret d'Estat. Einstein mateix va dedicar els seus últims anys a lluitar per la pau i els drets humans que ell veia constantment amenaçats.

Coses paregudes podríem dir del cas de "la colza" i la seua coincidència amb la distribució geogràfica de les bases nord-americanes. Estes coses poden passar quan els homes, mal aconsellats per Mammon (el déu-diners) es creuen Déu per a jugar amb la vida i el futur dels seus semblants, tot fent el paper del bibliotecari cec de la novel·la d'Umberto Eco.

Fons de Documentació pel Medi Ambient i la Pau

Son na Florita Hamburguesa i en Topolino, els millors pallassos de Mallorca. Actuen en català o castellà, al gust de qui els contracta.

Sense plebiscit no hi ha solidaritat

La caritat ben entesa comença per un mateix. En som plenament conscient els catalans? personalment crec que no, car tal i com diu Carles M. Espinalt, en el seu assaig intitulat "L'assassinat de Pau Claris": "Ens ve costa amunt encarar-nos amb l'autèntica realitat del país". Qui s'atreveix? Algú hi ha. Per exemple, Alexandre Galí, un dels més extraordinaris pedagogs del segle XX i una de les persones que jo he tingut la sort de tractar, constatant-ne el seu seny i equanimitat. Ben complerts els seus setanta-sis anys i amb una preeminent i llarga experiència de primera mà sobre la realitat catalana, féu un compendi de la nostra història i la situació que tenim en el món que provocaria tremolors i neguits al més valent, si no actuessin els tapabruts, el fugir d'estudi i les ambigüitats que gastem a l'hora d'interpretar-nos. La reflexió d'Alexandre Galí és profunda i clara: "Jo resumiria aquestes ambigüitats dient que els catalans no som prou jueus, no ens sentim prou vexats, arraconats, menyspreats, odiats i maleïts. Ni en el fet que ens hàgim de guanyar la vida durament amb les tripes a la mà i havent-nos de valdre'ns de mil maneres com els jueus és prou per fer-nos sentir tan miserables almenys com ells. Si no a veure qui ens estima dels pobles que ens envolta: Espanya, França, Anglaterra, ni parlar-ne; ens traïran una i mil vegades com han fet al llarg de la Història. No en tenim cap poble amic: ni Itàlia, ni alemanya, ni els Estats Units, ni Suïssa".

Aquesta mateixa sensació de no ésser estimats que constata l'àmplia experiència d'Alexandre Galí, ens porta a ser una nació sempre disposada a ajudar a un altre poble. Creiem que per ésser estimats ens hem d'oblidar de nosaltres mateixos. No pensam que si ens oblidem de nosaltres mateixos, qui es recordarà que existim? A Catalunya podem veure una manifestació amb una pancarta al davant que exigeix posem per cas: "Reclamem l'estat palestí" i, qui la promou-mai no li ha passat pel cap o no té el valor d'organitzar-ne una altra que indiqui la forma imperativa: "exigim l'estat català".

Així d'acord amb aquest plantejament espinaltià, com podem ésser solidaris amb ningú si Catalunya per no gaudir de la seva independència no té cap solidesa? O no és condició imprescindible que, per ésser solidaris, primer hem d'ésser sòlids? Veïem en aquest sentit què ens diu el diccionari del mot "sòlid": "Capaç d'oposar una gran resistència a les forces que tendeixen a deformar-lo, a alterar-lo". Que n'oposem alguna resistència, els catalans, davant els intents genocides i deformadors que constantment fa Espanya contra Catalunya? Quina? Reclamar l'estat palestí?

Pagar pseudofires andaluses al bell mig del Vallès? Tancar les portes dels nostres establiments davant dels saqueigs que practica Espanya abans que anar a un nou "tancament de caixes"? Resta clar que, àdhuc, per a poder-nos permetre el luxe d'ésser "solidaris", prèviament hem d'adquirir una solidesa que, ara per ara, no es veu enlloc i la forma d'aconseguir-la és tal i com defensa Carles M. Espinalt, mitjançant la convocatòria d'un Plebiscit on se'ns preguntí als catalans: "Voleu una Catalunya independent i vinculada a Europa, bo i separant-se d'uns estat intermediari que duplica els impostos dels ciutadans i dificulta la nostra peculiar vida política?"

Arribat aquest punt, cap català pot posar-se l'etiqueta "solidaritat", si prèviament no s'ha solidaritzat amb el front que reclama la convocatòria d'aquest plebiscit, car aquesta actitud l'únic que demostra és que està col·laborant en la solidificació d'un estat opressor, a base de dissoldre, prèviament, Catalunya.

Jordi Margalef i Turull

S'Avinguda del Cid de Son Ferriol

Es Canari Ros

A s'avinguda del Cid que jo hi pas cada setmana si no vols sortir ferit has de fer un "ginkama".

De cotxes mal aparcats de gent nostra i forastera de torts i d'entravessats i qualcun a sa vorera.

Primer es fang nos menjà i ens feren s'asfaltada i ara amb el trespol pla ja no pots ni travessar per por d'una atropellada.

Ningú es vol aturar al pas de "peatons" passa qui té més collons o sa vida es vol jugar.

Ja que paguem en doblers lo molt que ens costa això farem posar un guàrdia bo i que no multi els placers.

**CENTRE MEDIC
PSICOTECNIC**

**CARNET DE
CONDUIR I ARMES**
Plaça Tinent Coronel
Franco, 4 A Baixos
Tlf.: 24 72 58
07008
Ciutat de Mallorca

**Papereria
Material escolar i
d'oficina
Regals,
fotocòpies
Carrer Metge
J. Darder, 38
Tlf.: 24 99 84
Ciutat**

La sibil·la

El cant de la Sibil·la, un dels més preuats monuments del nostre folklore religiós, tracta dels senyals del judici final i de la vinguda del Crist. Segons les Sagrades Escripures, després del naixement del Salvador, fou cridada la sibil·la Eritrea per tal que, amb la seva autoritat entre el poble jueu, pregonàs la nova del naixement del Messies i els convencés d'aquesta veritat.

El nom de Sibil·les fou aplicat a diverses profetesses, sempre verges, en les quals es reconeixia una inspiració divina. Les Sibil·les entraren en la literatura i la iconografia cristianes des dels temps antics. Destaquen les cinc que pintà Miquel Àngel. Entre els profetes bíblics a la volta de la Capella Sixtina.

Segons el Costumari Català de Joan Amades, el cant ve de constituir com una nota negra dins les alegries de les festes de Nadal, pel to terrorífic de la composició que sembla recordar le angoixes de l'any mil.

Aquesta representació, perduda a Catalunya, continua celebrant-se la nit nadalenca a totes les esglésies de Mallorca i a l'Alguer (Sardenya). Encarna el personatge central un allot vestit de caire femení que sosté amb les mans una ran espada, mentre canta aquesta arcaica cançó:

El jorn del judici
parrà el qui no haurà fet
servici.

Jesucrist, rei universal,
home i ver Déu eternal,
del Cel vindrà per a jutjar;
a cada u lo just darà.

Ans dels Judici, l'Anticrist
vindrà
i farà tot el món trist
i, fent com a Déu servir,
qui no el creurà farà morir.

El seu regnat serà molt breu,
i sota del cruel poder seu
màrtirs moriran, a un lloc,
aquells dos sants Elies i Enoc.

El sol perdrà la claredat,
mostrant-se fosc i obscurat;

la lluna no farà claror
i tot el món serà tristor.

Gran foc del cel davallarà;
mar, fonts i rius, tot cremarà;
els peixos donaran grans

crits,
perdent sos animals delits.

Els cossos morts, tots
s'alçaran,
sos esperits recobran,

i, al so d'una trompeta greu,
diran: -Veni al juí de Déu-.

Just després, venir veureu
amb majestat, el fill de Déu,

brillant amb sa gran majestat
del seu cos glorificat.

Als bons dirà: -Fills meus,
veniu;
benaventurats, posseïu
el regne que està aparellat
dels que el món va ésser creat.

Als mals dirà, terriblement;
-Anau, maleïts, al turment;
anau, anau al foc etern,
amb vostre príncep de

l'infern.
Oh, humil Verge!; vós qui heu
parit

Jesús infant aquesta nit,
a vòstron Fill vullau pregar
de l'infern nos vulla guardar.

El Jorn del Judici
parrà el qui no haurà fet
servici.

Maria Cerdó
(Algebellí, núm. 211)

El «nacionalpsocialisme»

Jaume Fàbrega — El Punt

El president del Govern espanyol, Felipe González, va declarar, en resposta a una intervenció del portaveu del PNB, Iñaki Anasagasti (20 d'octubre), que «els nacionalismes exacerbats i excloents» li produïen «repugnància intel·lectual». Si aquest suposat nacionalisme es referia al de tipus imperialista i agressiu, hi estariem tots d'acord. Però, com és prou sabut, quan els *psocialistes* (i fins molts *psocialistes* catalans), parlen de «nacionalisme» miren cap a Catalunya (o cap a les nacions no espanyoles de l'Estat). Unes paraules similars, referents al nacionalisme català, han estat pronunciades, reiteradament, per Guerra i Rodríguez Ibarra, per Obiols o Josep Maria Sala.

Les idees bàsiques en tota aquesta fraseologia (i pràctica) socialista es basa, en síntesi, en els següents aspectes: de primer, culpabilitzar (i fins criminalitzar) el nacionalisme català (i no cal dir l'independentisme) amb les idees reiterades que és insolidari, excloent, disgregador (com va dir el mateix González al discurs de clausura de l'Expo de Sevilla), etcètera.

La simple defensa dels interessos catalans (o bascos, o gallecs) és presentada com a un atemptat a la convivència, una regressió al passat i quelcom rural, antieuropeu... Tot el contrari del que són ells, segons sembla.

Segonament, afirmar implícitament o explícitament que ni el PSOE ni el govern que representa no són nacionalistes: són una mena d'àngels neutres, més enllà d'aquestes perilloses passions humanes. El mateix Felipe González, en l'esmentat discurs, ho expressava ben explícitament, en dir que tenia un sentiment espanyol que no passava per ser nacionalista.

Es tracta, justament, del contrari: el nacionalisme català és d'autèntic pa sucacat amb oli, ja que només es

JOSEP DUYXANS

«El nacionalisme català
és de pa sucacat amb oli, ja
que només es basa en
bones intencions, incloent
una pacífica aspiració
d'independència.
L'espanyol és tan agressiu
i de tradició tan
imperialista que pot fer
veure que no ho és»

basa en bones intencions, incloent una pacífica aspiració d'independència. Mentre que el nacionalisme espanyol és tan fort, agressiu i de tradició tan imperialista, que té prou mitjans per fer veure que no ho és. Però un nacionalisme amb aquesta ideologia de tenir ells sols tota la raó i de suposar-se més enllà d'aquestes contingències humanes, com el que sol defensar el partit del govern espanyol, ens podria recordar una mena de *nacionalpsocialisme*: té la força i coherència de l'Estat (introduït a Catalunya el 1714 per la força de les armes), l'exèrcit, la policia, els

garçons, la inèrcia de les dictadures anteriors... Justament, és el nacionalisme agressiu dels espanyols el que ens obliga, fins i tot als qui no ens agrada, a adherir-nos a un nacionalisme d'alliberament que, en ser pacífic, és una autèntica barbaritat culpabilitzar-lo com es fa.

Només amb la plena llibertat de Catalunya, amb la construcció d'un estat propi, podríem deixar de ser nacionalistes. Mentrestant, és un pur deure de supervivència per a la llengua, la dignitat, els diners que se'ns enduen, els peatges que ens fan pagar, els mals serveis.

Com no ha de ser nacionalista, o fins i tot *nacionalpsocialista*, un partit que ha celebrat el 500 aniversari del genocidi més monstruós de la història, que ens obliga a festejar la *Hispanidad*, mostra permanent i visible d'aquest genocidi, que finança l'Institut Cervantes, el Ministerio de Cultura, etcètera, amb diners catalans i bascos per pagar només la llengua espanyola, que continua discriminant i destruint la llengua catalana (no utilitzant-la als Països Catalans, i inventant-se la «llengua valenciana»), prohibint, de fet, la seva utilització plena en el món de la publicitat i l'etiquetatge i parlant, constantment, d'una Espanya que, ja fundada o refundada, és un país respectable, però diferent de Catalunya.

Si tot això no és nacionalisme, i a més agressiu, que m'ho expliquin. Al seu davant, el nacionalisme català és una mena de formulació *light*, o, en tot cas, un procés d'intencions que, almenys de moment, no es pot culpabilitzar. Si de cas, podem deixar de ser nacionalistes —cosa molt sana— un cop s'hagi aconseguit el nostre estat; no ser-ho ara és ser, simplement, nacionalistes espanyols o *nacionalpsocialistes*.

JAUME FÀBREGA

La contaminació acústica: Una forma més de contaminació en la societat actual

El renou és el resultat de les vibracions que es propaguen per l'aire, creant variacions de pressió detectables per l'aparell auditiu humà (oïda). Aquest transforma les pressions acústiques en sensacions auditives, encara que amb certes limitacions com veurem més endavant.

Un renou pot ser més greu o més agut (freqüència), més fort o més fluix (intensitat o nivell), breu o continu (durada). La freqüència s'expressa en Hertz, la intensitat en decibels (db) i la durada en les unitats de temps emprades usualment.

Pel que fa a les limitacions, l'aparell auditiu humà no pot detectar sons de freqüència inferior a 20 Hertz (infrasons) i superiors a 15.000 Hertz (ultrasons). Normalment sentirem parlar de decibels; aquesta unitat d'intensitat és la més petita variació sonora perceptible per l'oïda humana i sobretot és sensible a les freqüències mitjanes (500 a 2.000 Hz).

Hi ha molts factors responsables dels diferents renous a la nostra societat actual, una societat cada vegada més i més renouera: el trànsit de vehicles, les

obres al carrer, les indústries, els locals públics, els renous a casa, els sistemes de seguretat (alarmes i sirenes), les escoles, les zones turístiques i molt més.

Pel que fa al trànsit de vehicles, dades estadístiques indiquen que la circulació d'automòbils s'ha triplicat (1960-85) i és la principal font de contaminació sònica en medi urbà, encara que també afecta les zones rurals i és un dels principals motius de denúncia de la població sobre la qualitat de vida a la majoria dels països. Molts pobles tenen bars o pubs musicals on la presència de vehicles de tot tipus fan molt renou fins altes hores de la matinada i interfereixen en la tranquil·litat dels veïns, que no tenen més remei que adaptar-se a la nova contaminació acústica. Altres vegades el mateix trànsit dels cotxes que vénen d'altres pobles són motiu de renou, encara que podria haver-hi una solució adaptant les vies de comunicació amb moderns elements, per intentar disminuir la intensitat dels renous. Del punt de vista tecnològic, els cotxes han evolucionat de cara a un estalvi de combustible i evitar una contaminació atmosfèrica que no pèl que fa a la reducció de renous que puguin fer.

A un vehicle les fonts sonores són molt diverses; motor, frens, vibracions de la carrosseria, els tubs d'escapament (motos). Això podria tenir una solució per part dels fabricants d'automòbils i per l'altra part una millor educació cívica dels conductors.

El renou màxim de pas d'un vehicle està sobre els 76 db per als vehicles de dues rodes, 80 db per als vehicles lleugers i 90 db per als vehicles pesats.

Pel que fa al trànsit aeri, és un dels renous més perillosos ja que el seu impacte i varietat no es limita als aeroports, afecta moltes zones urbanes (S'Arenal, Sant Jordi, Can Pastilla...) i rurals a tots els països del món.

L'avió és un dels medis de transport més utilitzats a la nostra societat i les expectatives són cada vegada més grosses. Els reactors dels avions són els responsables de l'impacte acústic tan fort quan s'enlairen uns mil metres. En el cas d'un vol supersònic, l'avió provoca una ona sònica que pot escoltar-se a més de 50 quilòmetres. Després de moltes conferències a nivell internacional sobre el renou produït pels avions, el 1987 el Govern aprovà un Decret que limitava l'accés als aeroports espanyols exclusivament dels avions que complien els requisits fixats per les directrius de la CEE. Encara que sigui una mesura encertada, la seva efectivitat és limitada ja que els nivells sonors no depenen exclusivament dels renous dels avions sinó que influeixen el nombre d'operacions, l'hora del dia, l'ús dels terrenys de l'aeroport i totes les activitats originades al mateix aeroport.

El trànsit ferroviari no es considera un problema massa greu des del punt de vista acústic, segons diferents enquestes de la població espanyola, encara que amb la posada en funcionament del Tren d'Alta Velocitat (TAV) això pot canviar; en aquest cas el renou es produeix com a conseqüència del fregament de les rodes del tren amb els rails, sobretot quan travessen els ponts i altres estructures que provoquen una ampliació del renou. En conjunt i a velocitat de 200 km/h, augmenta la freqüència del renou i es detecta un so palescut al produït per un avió a reacció. De totes maneres, el renou produït per la circulació de trens està en funció del tipus de tecnologia, els rails i el seu estat de conservació; en general són renous amb freqüència baixa, exceptuant les estacions, molls de càrrega i descàrrega. Una solució neutralitzant d'aquest renou és enterrar la major part dels rails quan travessen les grans ciutats. Per sort, aquest tipus de

contaminació no ens afecta massa a causa de la baixa incidència d'aquest mitjà de transport (Palma-Inca i Palma-Sóller). En aquest cas el renou es limita al pas del tren per les diferents poblacions, així com en funció de la seva freqüència.

Pere Crespi
(Fent Carrerany)

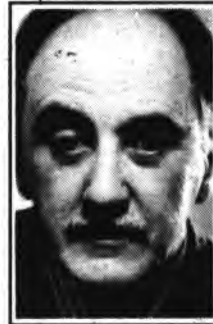
Són una «nación»

(De la revista Presència)

El ministre Solé ho acaba de dir amb totes les lletres: «Espanya es una nación». L'afirmació no seria xocant si no vingués de qui ve. Una de les obsessions particulars del ministre Solé, abans de ser ministre, fou la flagel·lació dels nacionalismes. A aquesta meritòria tasca ha dedicat pàgines i pàgines des que era petit —en un sentit polític— i qui sap si des que era flequer en exercici de les seves funcions, és a dir, en la fabricació de pans de barra. El ministre Solé ha tingut una vida ideològica molt divertida i no se'l pot acusar d'immobilista: ha evolucionat visiblement i constantment. El que no havia abandonat mai, fins ara, era el seu indeclinable neguit per eradicar els nacionalismes excloents. Ara que descansa temporalment a les poltrones del PSOE se li desperten insòlits sentiments nacionalistes per la banda, això sí, del nacionalisme incloent, és a dir, de l'Estat. Segons indiquen les cròniques d'urgència, el ministre Solé opina que Espanya ha de tenir una identitat pròpia que no pot ser la suma de les identitats de disset autonomies i, per tant, se suposa, té algun pla per construir aquesta nova i diferent identitat *nacional*. De fet, la notícia que Espanya és una nació ja ens havia arribat de petits a les escoles dites *nacionales*. Segons aquella teoria que el ministre Solé vol desenterrar, Espanya era una nació feta a mà personalment per la Divina Providència, amb una història comuna des de la nit del Temps, que passava necessàriament per la cristianització i que eclosionava gloriosament en temps dels Reis Catòlics. Després es decandia i quasi agonitzava fins que, finalment, resplendia amb l'esclat gloriós del Movimiento Nacional. També quedava clar que Espanya era una nació amb una sola llengua —la Castellana, dita *espanola*—, amb una

religió —dita catòlica—, amb un àmbit universal —dit hispano-luso-americano-filipino—, amb un cabdill que era i seria el general Franco. Ara que el ministre català Solé —i encara diran a Madrid que els catalans som males persones!— diu el mateix que li van ensenyar a l'escola de Mollet quan encara no era ni comunista, ni socialista, ni flequer, hom s'adona del poc que hem avançat. Al revés, com més anem menys valem. El senyor Peces Barba, per exemple —que segons sembla no és ni català—, havia formulat la teoria, passablement curiosa, que Espanya era una nació de nacions. Si la idea podia ser inexacta, tenia, almenys, un fons de bona voluntat que era d'agrair. Ara, les afirmacions nacionalistes espanyoles del senyor Solé són un retorn a velles teories d'Emilio Romero i altres supervivents de la tercera glaciació nacional-sindicalista. «Espanya serà *espanola* o no serà», que diríem. No seria sorprenent, repetim, si la formulació no vingués d'una persona tan poc sospitosa de nacionalisme. Caldria que el ministre Solé s'ho pensés dues vegades abans de tirar per terra un bell historial antinacionalista i tornés al que havia dit sempre: que el nacionalisme és nefast i que el que val és la Primera —o la Segona, o la Tercera— internacional. El ministre Solé ja té edat de plantar-se en alguna idea si no vol exposar-se a ser tractat de voluble i cap de trons. I ser mal vist i expulsat del PSOE, del PSUC, dels Bandera Roja i —el que seria pitjor— del gremi de flequers.

JAUME FARRIOL

**LLIBRERIA
ALOMA
NOMÉS EN
CATALÀ**

Tel.: 46 11 50 C/. de la Vinyassa, 23 - B
Fax 46 22 05 07005. Palma (Mallorca)

**ASCENSORS
ASPE S.A.**

C/. MARINETA, 7.
TELS.: 26.62.32 - 26.62.54. FAX: 490763
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

Campanya de promoció per a l'adquisició de productes alimentaris de les Illes

Les dificultats amb què es troben els pagesos a l'hora de comercialitzar els seus productes, el problema dels excedents de determinades produccions d'aliments de qualitat, obliga a cercar nous mercats, és a dir, nous sectors de consumidors. No obstant açò, les dificultats que representa la introducció dins noves xarxes de comercialització per competir amb altres productes, desestimula moltes vegades aquests intents.

En canvi, solem oblidar-nos que a les mateixes Illes comptam amb un mercat, amb un grup de consumidors potencial, que no reben pràcticament els missatges destinats a estimular els productes aquí produïts. De cinc a sis milions de turistes visiten anualment les illes Balears, i tots ells són susceptibles de consumir els productes de qualitat que, si se sap estimular de forma

suficient, poden resultar un magnífic obsequi per amics i familiars.

Es, precisament, un objectiu de la nova política turística, fer arribar imatges de l'oferta de les Illes que rompin l'esquema simple de sol i platja, i no dubtam que l'oferta d'una gastronomia peculiar pot resultar atractiva.

En qualsevol cas, serà necessari donar a conèixer que a les illes Balears es produeixen aliments d'alta qualitat, que aquests compten amb el degut control sanitari, i millorar la seva presentació, tasques en les quals l'Administració pot oferir la col·laboració i l'ajut econòmic.

Una campanya orientada a aconseguir que cada família de turistes que visiten les illes Balears, s'endugui una peça de formatge de Menorca, algun embotit o una botella de vi de Mallorca amb Denominació d'Origen, és perfectament possible i ja existeixen experiències prou exitoses a altres comunitats autònomes.

D'altra banda, el fet que la majoria de restaurants i bars de les illes no ofereixin els vins de Mallorca amb Denominació d'Origen o el formatge de Maó, també amb Denominació d'Origen, és indicatiu de com s'està descuidant el mercat més proper per a aquests productes, dels quals depenen una part important dels pagesos de les illes.

Es per açò que el Grup Parlamentari del PSM i EEM presenten la següent Proposició No De Llei:

1. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de la Comunitat a iniciar una campanya, especialment dirigida als turistes que visiten les Illes, per tal de promoure l'adquisició de productes agroalimentaris de qualitat, i especialment els que compten amb Denominació d'Origen.

2. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern a establir una línia d'ajut específic per als Consells Reguladors de les Denominacions d'Origen existents a les illes Balears, per tal que aquests puguin iniciar una campanya destinada a aconseguir que els seus productes estiguin presents a les cartes dels establiments de restauració de les Illes.

Un cotxe arrossega una moto, mata un dels seus ocupants i s'escapa

Les forces de l'ordre cerquen un vehicle Renault 5 que la nit del dissabte 16 de gener, devers les 23'30 hores, va arrossegar un motoret ocupat per dos joves, un dels quals, Miquel Casanova Figuerola, de 16 anys d'edat, va resultar mort.

L'accident va tenir lloc en el quilòmetre 64 de la carretera que va des d'Alcúdia fins al Port de Pollença. El ciclomotor fou interceptat pel vehicle en una recta d'aquesta carretera; el conductor de la moto, Angel Miquel Torres Parrona, de 22 anys d'edat,

està ingressat en un centre hospitalari amb pronòstic greu, aquest jove pogué veure el vehicle que els envestí, però no va poder llegir-ne la matrícula.

A hores d'ara, les forces de l'ordre estan en estat d'alerta, però no han trobat la pista del conductor del Renault 5, el qual, en cas de ser localitzat, seria detingut i posat a disposició judicial amb l'acusació de negació del deure de socors. El fet que el vehicle Renault 5 fugís del lloc del sinistre, fa suposar que la culpabilitat de l'accident és seva.

Detinguts dos homes acusats de violar una prostituta

Juan Antonio V.M., de 32 anys, i Juan Francisco V.D., de 19, foren detinguts per la policia sota l'acusació de ser els presumptes autors d'un delict de violació en la persona d'una prostituta de 22 anys.

Els fets succeïren la nit del passat diumenge 17 de gener quan dos individus anaren a la Porta de Sant Antoni amb la finalitat de contractar els serveis d'una prostituta. Els dos joves contactaren amb una jove el preu i el servei, mentre un d'ells baixava del cotxe l'altre se n'anà amb la dona.

Minuts després que l'home deixàs la prostituta els dos homes tornaren,

segons consta a la denúncia, i acusaren la dona d'haver-los robar una cartera, i l'obligaren a pujar al vehicle, amenaçant-la amb un desengramador de grans dimensions. Els tres fugiren amb el vehicle i anaren a foravila, i allà mentre l'acompanyant l'agafava i la tocava, el conductor li llevà la roba i la violà.

Una estona després, segons declaració de la víctima, tots tres tornaren a la Porta de Sant Antoni i deixaren la prostituta. El presumpte agressor va quedar-se amb ella amb la intenció que fes feina per ell.

Pròxima inauguració del nou poliesportiu cobert

La inauguració de les instal·lacions del nou poliesportiu cobert està previst que es faci a finals del gener o en els primers dies del mes de febrer. Aquesta instal·lació era una necessitat manifesta en els darrers anys, fet que provocà la contínua reclamació d'aquestes instal·lacions per les diferents entitats esportives de s'Arenal davant les autoritats municipals. L'Ajuntament de Llucmajor, impulsor d'aquestes obres, està confeccionant un complet programa d'actes per tal de fer més llúida aquesta inauguració.

El nou poliesportiu està instal·lat en el recinte del

Camp Municipal d'Esports, prop de la nova urbanització de Son Veri Nou. Les modernes instal·lacions són un sistema de mòdul 4, en el que la pista central està preparada perquè s'hi puguin celebrar competicions de bàsquet, voleibol, futbol, gimnàstica, etc.

També s'han adequat les instal·lacions perquè les persones minusvàlides hi puguin fer esport sense gaires problemes. El cost econòmic d'aquestes obres ha superat els 200 milions de pessetes, i l'Ajuntament de Llucmajor ha comptat amb el suport econòmic d'altres institucions per poder realitzar aquesta obra.

S'Arenal de Mallorca

L'arenaler Marc patiño, subcampió del Món d'Optimist

Marc Patiño, del Club Nàutic s'Arenal, obtingué el subcampionat del Món de Vela en la classe Optimist en les proves mundials que tingueren lloc a la República Argentina. El jove campió, de 13 anys, va haver de disputar un total de 18 regates per aconseguir aquest títol, incloses les de classificació i les disputades per equips i individuals.

En Marc va afirmar en acabar la prova: "Fins al darrer moment no vaig veure clar que podia obtenir el subcampionat, ja que fins a l'última regata anava empatat en el segon lloc de la classificació amb un regatista alemany, i el primer classificat, un argentí, ja no se'l podia agafar". A la darrera regata va aconseguir distanciar-se de l'alemany, arribant en el cinquè lloc de la classi-

ficació, mentre el seu competidor entrà en la vintena posició.

El camp de regates era un escenari molt petit, amb triangles curts, s'haguereu de celebrar competicions amb onades de fins a quatre metres i amb vents de fins a sis nusos. Referent a l'actuació dels jurats, el campió va dir que sovint no es trobaven al lloc on es produïen manobres antireglamentàries, "i això va perjudicar bastant l'equip ja que molt bé hauriem pogut acabar en el tercer lloc en la classificació per equips". Marc Patiño fou rebut a l'aeroport de Son Sant Joan en un gran ambient de festa i d'animació, amb els familiars, amics i els companys del Club Nàutic de s'Arenal que el varen rebre envoltat de pancartes de felicitació.

S'Arenal
de Mallorca

Tel. 26 50 05

Revisió de
direccions i
autorentat

Reparacions
en
general

SERVICI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL, S.A.

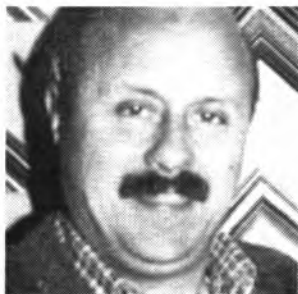
Carretera Militar, 185 - Las Cadenas
07600 EL ARENAL (PALMA)
Tel. 26 81 11 (4 línies)

Viuríem millor independents d'Espanya?

Júlia Navarro (Perruqueria July). Amb els altres catalans fariem una nació rica, d'onze milions de persones. Hem de votar partits mallorquins. Els partits espanyols no defensaran la nostra independència.

Joan Suau (Marcos Topolino). Déu mil vegades millor; hem d'anar amb els catalans i hem de votar partits nacionalistes mallorquins com el PSM.

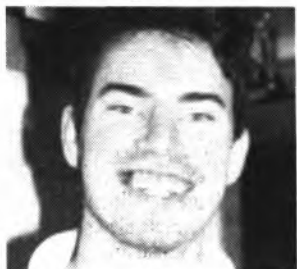
Germanes Fernández (Perruqueres). És clar que sí. Els doblers quedaran a Mallorca. Si volem la independència hem de votar partits mallorquins. El PP i el PSOE són partits forasters.

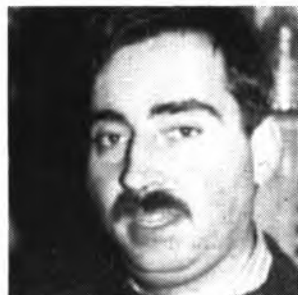
Maria A. Lladó (Flors i Plantes). Sí; ara pagam als espanyols. Junts amb els catalans. Hem de votar partits mallorquins.

Josep Lladó (Papereria Blancaneus). És clar que sí. Tots plegats amb els altres catalans. Hem de votar partits catalans com Esquerra Republicana.

Miquel Vidal (Hamburgueseria Magi). Sí, comandarem a ca nostra. Sols hem d'anar, jo mai vaig a votar.

Gabriel Roman (Bar Roman). Si els doblers no sortissin de Mallorca viuríem millor. Federats amb els altres catalans. Hem de votar partits mallorquins si volem la independència.

Joan Arboix (Tallers Montseny). Totalment. Hem d'anar amb els altres catalans. Els mallorquins som catalans. Hem de votar partits mallorquins com ERC.

Joan Bennàsser (Electrodomèstics). Sí, independents estarem millor. Federats amb els catalans i valencians. Hem de votar partits mallorquins si volem la independència.

Francesc Bennàsser (Bar Corona). Jo crec que sí. Ara no podem tenir empleats. Els impostos ens ofeguen. Aplegats amb els catalans. Hem de votar partits mallorquins. El PP i el PSOE no ho són mallorquins.

Francisca Serra (Botiga Aussell). Viuríem un poc més bé. Tots sols estariem millor. Hem de votar partits mallorquins. El PSOE ens duu a la ruïna.

Joan Vicenç (Bar Sito). Jo no som nacionalista; però abans de ser espanyol jo som mallorquí.

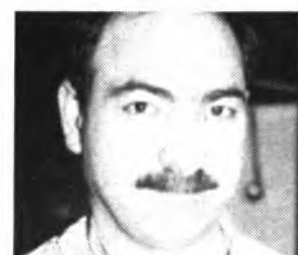
Ester Sánchez (Pastisseria San Silvestre). Naturalment que sí. Els doblers quedaran a Mallorca. Federats amb els catalans i valencians. Hem de votar partits mallorquins si volem la independència.

Miquel López (Bar Can Tomeu). Jo crec que sí, tots sols o federats amb els catalans i valencians. Hem de votar partits mallorquins si volem la independència. El PP i el PSOE no miren mai per nosaltres.

Manuel Vara (Bar la Joven-tut). És clar que sí. Federats amb els catalans i valencians. Hem de votar partits mallorquins. Jo vot el PSM.

Angel Maferrer (Bar Strómboli). Independents tindriem més serveis. Amb els catalans i valencians feríem una nació forta i rica. Hem de votar partits mallorquins. El PP i el PSOE estan a les ordres de Madrid. Convergència Balear pot ser el partit que necessitam.

Antònia Fiol (Perruqueria Giber). Jo crec que sí. Espanya s'enduu massa doblers de Mallorca. Amb els catalans i valencians hem d'anar nosaltres, tots sols som massa pocs. Hem de votar partits mallorquins. El PP i el PSOE són espanyols.

José Antonio Cifuentes (Nova Orleans). Jo crec que sí. Ens hem d'ajuntar amb els catalans, que són rics i feiners.

Baltasar Joan (President AAVV Puig de Sant Pere). Independents els doblers no sortiran de Mallorca. Aplegats amb els catalans i valencians. Hem de votar partits mallorquins si volem la independència. El PP i el PSOE són partits espanyols i no volen la nostra independència.

Catalina Esteva (Fornera). Independents els doblers quedaran aquí; cadascú ha d'anar per ell. Hem de votar partits mallorquins, a mi m'agrada UM.

LENCERIA MILTA

Roba íntima
C/. Francesc Manuel de los Herreros, 18
Tlf. 41 15 50
CIUTAT DE MALLORCA

SES TARRAGONES

Divendres, dia 12 de febrer
a les 21 hores

Tema: «Fets i Gent»

Parlarà: Tomeu Mestre

Informau-vos:

Plaça del Mercat, 9

Tlf.: 72 88 26

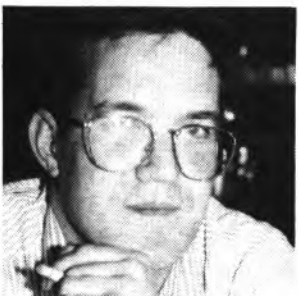
Voleu que es faci una macropresó a Mallorca?

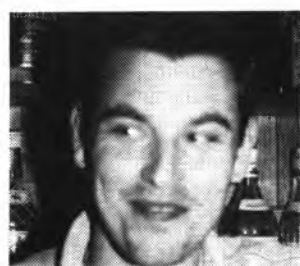
Els Palmer, pare i fill (Bar Apolo). Fora presons! Barco de rejilla pels xoriços.

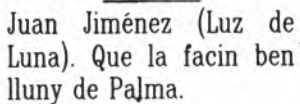
Josefina Prieto (Fontanera). Qua la facin i grossa. Al meu carrer han robat tres vegades.

Pere Amer (Barber). L'han de fer a foravila, i millor a Cabrera.

Antoni Morey (Bar Esquina 2). Jo trob que no. Que s'enduguin els xoriços a fora de Mallorca.

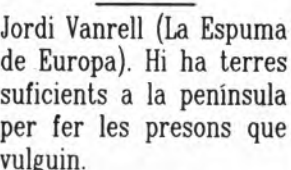
Juan Jiménez (Luz de Luna). Que la facin ben lluny de Palma.

Joan Reus (Guarnicions). Que no la facin, que s'enduguin els presos a ca seva.

Antoni Cabot (Bar Novedades). Que la facin molt grossa i que les hi posin a tots a dins.

Jordi Vanrell (La Espuma de Europa). Hi ha terres suficients a la península per fer les presons que vulguin.

Vaja un ordre que tenim

Diuen que anam avançant els polítics que tenim, si aquest camí seguim sa maldat triu. Un cas vaig presenciar que me pegà escarrufor i, ara, a continuació, aquí, lo vull explicar.

Per dins carrers de Ciutat que es Socors se diu, anava de pas molt viu un home bastant mudat. Ja li anava retardat uns trenta metres diré, poca gent dins el carrer hi anava transitant.

Dos joves si li sortiren a aquell senyor mudat, amb ganivet ensenyat els duros li exigiren, molta de por li farien i el pobre se regirà. Sa cartera los donà, però no es conformarien.

Una cadena amagada fermada en el seu braç i amb força en el seu cap a sa víctima propinava. En terra se desplomava aquell indefens senyor, atracat a un racó, es trist fet jo contemplava.

Cap veí d'aquell carrer sorti en seva defensa, tothom està molt alerta, sabent sa feina que ve. Ses portes fort tancaré i així estaré tranquil, fugiré de tot perill, es "liar" -me no em convé.

Quan en terra va estar, aquell senyor acubat, degut en es cop des cap que amb força se li pegà,

anells li varen llevar i des coll seva cadena, li feren grossa endemesa que a mi molt me va indignar.

Un moment me va pegar d'anar-hi ajudar-lo, per fer-li a ell favor, compromís m'he de crear; no los podia atacar, anant amb meves mans buides, "empleant" paraules justes, mal resultat me durà.

Després d'haver palpat per dins ses seves butxaques, cercant talons de respecte, el deixaren estirat. No passà autoritat ni va creuar cap veí, sa veritat és així: és lo que passà a Ciutat.

Sa cartera li deixaren també documentació, li feren aquest favor: els duros interessaven. Aquest modo "empleaven" per bona vida passar: s'hi varen habitar, i altra víctima senyalaven.

Si l'arriben a pillar després de varies accions amb aquestes condicions el lladre ne sol comptar, però no s'immutarà si li fan des fet judici, sent un petit perjudici, càstig per ell no n'hi ha.

Si li surten uns quants dies d'haver d'estar tancat, n'està ben alimentat tenint moltes companyies. Se contenen ses fantasies que varen fer i faran. Quan d'allà ells sortiran, cercaran ses noves víctimes.

En lloc de tallar d'arrel sa maldat que existeix, aquest ordre no serveix, s'ha de sentir altre bel. No ha de xuclar sa mel es lladre i s'assassi. un ordre ha de venir que los castigui sa fel.

Cap polític sentireu que parli de sanejar sa maldat que avui hi ha a Espanya, per tot arreu. Es Congrés escoltareu parlar de s'economia, amb xerrar duen mania, fent galejar seva veu.

Cada partit anirà tocant seva xeremia, a ell li agradaria a sa gaveta arribar; es duros poder engronsar que el contribuent li dur, així estaria segur que cap moment patirà.

Es moment arribarà i no està molt enfora, sa feina per lloc se troba, de fet, molt s'estrenyerà: s'obra s'acabarà per no donar rendiment. De veritat, molta gent preocupada estarà.

Sa joventut avesada a viure a lo senyor, amb títol de distinció se l'havia graduada. Ara no troba cap plaça per poder-se guanyar es pa; quan dins sa fam entrarà se servirà del seu pare.

Clement Garau i Salvà de Lluçmajor

PAPERERIA BLANCANEUS

Revistes, premsa, papers, fotocòpies, llapolies...

Carrer Caballero d'Asfels, 12
Tlf.: 41 87 56 — Son Forteza
Ciutat de Mallorca

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci ÒPTICA SBERT

SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalam un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tlf.: 72 14 25

S.A.E.

Jaume Mesquida Llabrés
VENDES

Suministres i aparellatge elèctric

C/. Sant Francesc de Sales, 62
Tel. 20 95 90 CIUTAT

BAR ARNAU

Menú diari a 700 ptes., cafè inclòs
Cuina casolana

C/. Tinent d'Alcalde Cirerol, 5 (Cantonada Cannes)
S'ARENAL DE MALLORCA

BAR CHULES

Cuina mallorquina — Tapes Variades

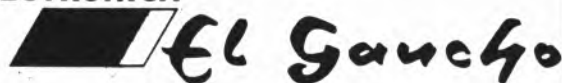
Cada dia, menú de 6 plats
C/. Cardenal Rossell, 70 — Tl.: 49 21 99
Coll d'en Rabassa

Foldos

Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

ELECTRONICA

SERVEI TÈCNIC

- * Televisió
- * Vídeo
- * Ràdio Cassettes
- * So
- * Instal·lacions Antenes
- Col·lectives, individuals
- I Parabòliques

DISSENY I

- ASSESSORAMENT
- * Electrònica Industrial
- * Telecomunicacions
- * Alta Fidelitat
- * Registradores
- Electròniques

Carrer Mallorca, 2 07600 S'ARENAL DE MALLORCA
Carrer Sant Cristòfol, 82 Tel. 26 34 23 Fax 26 61 19

FLORS NATURALS
CENTRES, CORONES
RAMS DE NUÏA

ARRANJAMENTS FLORALS
PER A NOCES,
COMUNIONS, ETC...

FLORISTERIA LA PRIMAVERA

C/. Francesc Manuel de los Herreros, 12
Tlf. 46 67 27 — Ciutat
SERVIM A DOMICILI

La Mejillonera

Carrer Nanses-Tlf. 490703
Just devora el Club Nàutic de Can Pastilla

56 pizzes diferents
C/. Vicari J. Fuster, 265-B
ES MOLINAR
(Davant la mar)
Tl.: 41 12 11

Rte. Pirineu

RESERVI

Tel. 76 83 54

EL MILLOR DE LA
CUINA DE
CATALUNYA A
LES BALEARS

LA SEVA TAULA
Camí Veïnal La Real, 24
PALMA DE MALLORCA

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

Rte. Brill

Direcció
Juan i Miguel

Merendero

(La
Mejillonera)

Peixos-mariscos i carns

Horari de les 10 del matí a les 3 de la matinada.

Carrer Garsa, 14 - Tlf. 26 32 32 - 26 68 05 - La Ribera de Can Pastilla

Restaurant Indú

Asha Rani

A la cuina indú, no tot és picant. Greixim al gust
Carrer Joaquim Verdaguer, 3 — Tlf. 26 88 19

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

RESTAURANT ROCINANTE

Menú a 600 pts.
Carrer Joan d'Austria, n.º 15
Tel.: 741473. Badia Gran

Republicanos 1 Tel. 26 30 01
(ENTRE BALLEARS 8 i 9)
EL ARENAL • MALLORCA

Carrer dels republicans, 1 — Tlf. 26 30 01
(Entre els balnearis 8 i 9) — S'ARENAL DE MALLORCA

Gastronomia

• Es Mollet

Diumenges Tancat

PEIX I MARISC
A LA PLANXA
ES PORTITXOL - ES MOLINAR

BARRILLA - GRILL

Especialitat en carns al canel.
Graella a disposició dels clients
Camí de les Meravelles. Sortida 3 de l'autopista.
Tlf.: 26.20.55. S'Arenal de Mallorca

BAR - RESTAURANTE

Andreu

Som especialistes en:
Arròs brut, paella, cordon blue,
bistec al pebre bo, sípia, conill a
l'allet, llenguado menier, carns i peix
en general.
Carrer de la Grua, 6. La Ribera Can
Pastilla.
Sortida 2 de l'autopista (dimarts
tancat)

RESTAURANT

Hannen Saß

Direcció: ANTONI FERRER

Horari de 17 de l'horabaixa a la una de la matinada
AUTÈNTICA CUINA ALEMANYA I
CERVESA DEL BARRAL IMPORTADA
DECORACIÓ TÍPICA ALEMANYA
Targetes Visa. Terrassa a l'aire lliure
Carrer Miquel Pellissa, 4 Bierstrasse
Tel. 26 60 01 - S'ARENAL DE MALLORCA

LA FINCA RESTAURANT

(Diumenges tancat)

SES CADENES (Sortida 4 de l'autopista)
Tlf. 49 19 56 07600 S'ARENAL DE MALLORCA

RESTAURANT

SES COVES DE GENOVA

BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT

C/. Barranc, 45

Tlf. 40 23 87

GENOVA

Cafeteria

Can Tanos

Pizzas - carns i tapes.
Se fala galego.

Carrer Cardenal Rossell, 88. Tlf. 49 11 10. Coll d'en Rabassa.

RESTAURANT CALDENTY

Cuina mallorquina

Carn al forn - paelles - panades i robiols
Menú del dia, 550 ptes.
Carrer de Manacor, 127
Tel.: 27 10 52 — Ciutat de Mallorca

RESTAURANT

ES

DAU

Sopes, escaldums,
porcella rostida...

Avinguda Es Dau, s/n
Tlf. 64 62 80
Montuiri

RESTAURANTE

Ca'n Farineta

Cuina mallorquina-Carns i peixos.

Tlf. 60 21 01 Es Figuerol-MARRATXI

RESTAURANT BRASILIA

BANQUETS DE BATETJOS,
NOCES, PRIMERES COMUNIONS I
FESTES SOCIALS

Avinguda de Bartomeu Riutort, entre balnearis 1 i 2
CA'N PASTILLA - TELS. 26 01 19 - 26 45 63

CAFETERIA RESTAURANTE

Carrer de l'Arenal
Complexe Cristina
Tlf. 26 11 49

LES MERAVELLES

Plaça Pius XII, 7. Ciutat
Entre els balnearis 8 i 9 s'Arenal
Port del Mar s/n Palma Nova

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PISOS I XALETs
per llogar a la marca
de S'Arenal
FINQUES SASTRE
BARCELO
Carrer Milà, 15.
Tel.: 260649.
S'Arenal de Mallorca

S'Arenal, 4rt pis, perfecte estat, 2 dormitoris, armaris, menjador, terrassa, cuina moblada, galeria, bany. Preu 7.500.000 ptes. Entrada 1.100.000. Resta a 70.000 mensuals. Tel 72 12 35.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m2. Preu interessant. Tel 41 21 98.

PLANTA BAIXA amb tres habitacions i corral al Molinar. Se ven. Tel. 413373-270654

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Immob. Pascual. Tel. 72 62 04.

LA GRUTA, àtic, 3 dormitoris, bany, vista panoràmica. Tel. 45 85 11.

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de S'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

Pollença, local comercial per llogar, 220 m2, situat al carrer Major. Grans mostradors. Tel 53 03 65.

S'Arenal, apartament de 70 m2, 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

CONTESTADORS AUTOMATICS, telèfons sense mans, telèfons sense fils. **ELECTRONICA EL GAUCHO**. Carrer Mallorca, 2. Tel. 263423.

S'Arenal, local apart. per a negoci o magatzem, 25 metres aprox. 25.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metres, més 80 metres de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

BADIA GRAN 1a línia, vistes panoràmiques, 4 dormitoris, sala-menjador, sala d'estar, 2 xemeneies, cuina, 2 banys, jardí, parking. 26.000.000. Facilitats. Tel 72 56 27.

Compraria xalet pels voltants de S'Arenal. Tel. 261734.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m2. 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

S'Arenal, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

CAN PASTILLA. Se ven primer pis, 180 m2 a 1a. línia, bany complet, lligador, dues cambres dobles, menjador espaiós, cuina, rebost, traster i gran terrassa de 80 m2, armaris embotrats i possibilitat de foganya. Preu interessant. Tel. 522130.

S'Arenal, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

S'Arenal, apartament nou, 1 o 2 habitacions, bona orientació. Preu 4.450.000. Tel. 75 40 32.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m2. S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Es ven casa vella a Sant Joan. Tel. 526398.

Lloguer de Bar-Restaurant en ple funcionament, obert tota la temporada. Zona Hotel Cupido. Lloguer anual 2.250.000 ptes. Tel. 26 63 95.

Necessit llogar un lloc d'aparcament per cotxe, a la zona del Coll d'en Rabassa o Can Pastilla. Tel 26 12 46.

Venc solar de 505 m2 a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Venc finca rústica a Llucmajor, 4.000 m2 de terra amb ametllers i fruiters. Casa amb menjador i xemeneia nòrdica, bany, dormitori, cuina amb trespol de gres, dos aljubs, font, terrassa i jardí. Preu 5 milions. Tel. 46 02 47.

Per no poder atendre, es traspasa local al centre de S'Arenal. 100 m2, soterrani de la mateixa superfície, venda de pa, productes de pastisseria i alimentació. Dotat completament i en ple funcionament. Es calcularan les existències. Tel. 75 37 07.

Venc tercer pis devora la plaça de les verdures de S'Arenal. Tres habitacions, un bany, cuina, dues terrasses. Tel. 263674.

**PALLASSOS
TOPOLINOSHOW**
Aniversaris,
comunions,
especials bodes
Tlf.: 41 68 27

PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
**ELÈCTRICA
NYEGOS**
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PERRUQUERIES

CENTRE d'estètica i salut, Irene Beltran. C/ Cardenal Rossell, 58. Tel. 26 77 67. Coll d'en Rabassa.

Perruqueria de Senyores, ANTONIO. Estam al carrer Republicans, 1-1er. S'Arenal. Tel 26 78 24.

PERRUQUERIA PALOMA. C/ Illes Pitiüses, 15. Les Torres. Tel. 49 19 71. Coll d'en Rabassa.

PERRUQUERIA de senyores Ca'n Paco. Carrer Virgili, 1 - Ca'n Pastilla.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

MIQUELA PERRUQUERA. Neteja de cutis, manicura i pedicura. Carrer Mallorca, 3 - S'Arenal. Tel. 263423.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

ANIMALS DE COMPANYIA

Consultori veterinari. Plaça dels Nins, 26. Tel. 267664 S'Arenal. De dilluns a divendres de 17 a 20 hores.

Clínica Veterinària S'Arenal. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdager, 17. Dematins de 10 a 13. Hora-baixes de 16'30 a 19'30. Tel. Clínica: 49 01 53.

**Càrrega d'aire acondicionat
Instrumentació digital**

**GERARDO PONS
ANTONIO I GERARDO**

**Carrer de l'Arquebisbe Asparec, 27
Tlf.: 27 12 96
07007 Ciutat de Mallorca**

RENAULT

RAFAEL GORDIOLA BOROBIA

SERVICI OFICIAL I VENDES
C/. Arquebisbe Asparec, 4
Tlf. 27 24 20
07007 CIUTAT DE MALLORCA

UNA EMPRESA MALLORQUINAPER A MALLORCA
SERVICI DE RESCATAPERSONESDE 19 A 8 HORES

capra S.A.

Montatge, conservació i actualitzacions segons la normativa vigent
Cridi'ns i demani presupost sense compromís
Serveis d'urgència dissabtes, diumenges i festius de 8 a 20 hores
07008 CIUTAT DE MALLORCA
C/. Son Canals, 4
FAX 41 33 13 — Tlf.: 41 39 85

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A S'ARENAL DE MALLORCA

Nom: Cognom:	D.N.I. TEL:
ATENCIÓ	
—Escriu un sol anunci per cupó. —Usau lleteres majúscules. —Escriu dins el requadre el text.	

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PETITS ANUNCIS

VENDES

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5 000 Ptes, i en val 10 000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

VENC màquina d'escriure, barata. Podeu veure-la al c/ Aragó, 70, 1er-A. 07005 PALMA.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense entrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

LLIBRERIA DE VERD EN BLAU. Comandes de llibres text-lectura, infantil i juvenil. Fotocòpies. Avda del Cid, 56 Son Ferriol. Tel. 42 76 88.

Venc grup Electrògen dièsel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel. 59 16 33

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel. 42 76 47.

DACHSHUNDS. Cadells de pèl dur, línia de caça i de gran bellesa. Tenim també sementals de pèl llarg, curt i dur. Teckels de Jusadi. Tel. 23 94 21.

OCASIÓ. Traspàs cafeteria, balneari 0 (Can Pastilla). Completament equipada, gran magatzem, lloguer baixíssim, contracte indefinit; al comptat 9 milions. S'estudiaran altres ofertes. Tel. 26 10 88.

Compraria ROSTIDOR DE POLLASTRES de tres o quatre espases. Tel. 411101.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

PERSONALS

Jove de 22 anys desitjaria conèixer al.lota per sòlida amistat. Apartat de Correus 869 Palma.

Fadrina, 28 anys, responsable, carinyosa, vull amistat amb senyor culte, intel·ligent que li agradi la llar i la família. Tel. 710087.

En la meua infància la boira tapava la meua ànima, però ara és el fred, arriba el nou any i no puc estar sola. Tenc 65 anys i vull trobar un home carinyós. Tel. 710087.

Assessor fiscal, 46 anys, alt, de bon veure, responsable, vida còmoda, voldria conèixer dona a qui agradi la llar, educada, elegant, sana, per relacions matrimonials. Tel. 721494.

Secretaria, 32 anys, necessit carinyo, cerc senyor bon al.lot de fins a 45 anys, la resta no importa, som dolça, afectuosa, senzilla, de moment amistat, després fins matrimonials. Tel. 710087.

Refusa la soledat, amb mi seràs feliç, i jo amb tu. Em diuen Carles, 22 anys, fadrí, pis, visc sol, estalvis. T'estic cercant si ets divertida i alegre. Tel. 277990.

Viuda, 55 anys, caràcter senzill, dolça, som sensible i estic sola. Voldria fer amistat amb senyor amb la mateixa situació que la meua. Tel. 710087.

Viuda, sense fills, 70 anys, mallorquina de Palma. Pis propi, vida bé, voldria conèixer senyor seriós, necessit estimació, compresió. Cridau-me al 721494.

Mestra d'escola, 36 anys, fadrina, 1'60 d'estatura, físicament agradable. Cerc senyor, preferiblement mallorquí, de 35 a 50 anys, podeu cridar-me per tenir, de moment, una bona amistat... Tel. 722836.

Enginyer tècnic, 45 anys, vidu, fills independents. Estic bastant sol, tenc amistats, però no parella. Senyora distingida, crida'm. Tel. 710087.

Fadrí. Càrrec important, 39 anys, 1'87 metres, cotxe, xalet, necessit companya, fidel, atenta, sincera. Tel. 710087.

Separada, 37 anys, bon físic, agradable, educada. M'agradaria trobar senyor, amable i net. Don el que deman. Per relació de bona amistat. Tel. 277990.

Mestra, rossa, elegant, 40 anys, separada legal, amb un fill gran. Vull trobar un company. Tel. 710087.

Fadrineta, amb ganes de viure, 28 anys, morena, feineria; cerc home responsable, primmirat. Tel. 721494.

Empleat de fàbrica de llet, 27 anys, molt agradable, de bon veure, 1'87, feina fixa. Cerc al.lota amable, seriosa, amb les idees clares i molta personalitat. Tel. 710087.

El meu cor et cerca, princesa, tenc 33 anys, divorciat, carinyós, vull enamorar-me com un jove, sense rumb ni pensaments, i vull que siguis la meua dona. Tel. 710087.

Dona de casa. Excel·lent cuinera, 1'68, inquietuds, feines, cuinar; voldria formar parella amb senyor, bo, senzill, sa, sense vicis, som carinyosa. Tel. 27 7990.

Marian, fadrina, 24 anys, 1'63 d'estatura. Som cuinera de restaurant. M'agradaria conèixer senyor formal, amable, de fins a 45 anys per fer amistat, estat civil indiferent. Tel. 721494.

Militar, alt càrrec, bona presència, 1'83 d'estatura, mallorquí, fadrí, 40 anys. Vull trobar parella per casar-me. Tel. 710087.

Llicenciat en Filosofia i Lletres, vidu, 50 anys, sense fills. Interessat a trobar dona educada, bona, físicament agradable. Tel. 722836.

Senyora, 68 anys, viuda, bona presència, prima. Tenc la vida bastant resolta, visc de rendes altes, però estic sola. Tel. 710087.

Rosa, 20 anys, fadrina, guapa, simpàtica, alegre; treball en comptabilitats. El meu interès en aquest anunci és conèixer jove, bo. Tel. 721494.

Empresària, 52 anys, divorciada, sense fills, vida resolta; m'agradaria conèixer cavaller amb formalitat, educació, de fins a 70 anys. Tel. 722836.

Fadrina, estudiant de Pediatria, 23 anys, senzilla i agradable; el meu cor està sol, necessit amor i tendresa, carinyo; vull trobar l'home que sàpiga donar-me el que deman. Tel. 710087.

Divorciat de 50 anys, bru, bona presència, agradable voldria conèixer dona amb qualitats semblants, compresiva, que li agradi la llar, amb fins seriosos. Tel. 710087.

Jove de 29 anys, fadrí, estudis, estatura alta, pis i cotxe, m'agradaria conèixer al.lota, educada, sincera i carinyosa, amb fins matrimonials. Tel. 277990.

Fadrina, aficionada a la música, feina fixa, vull conèixer jove de 20 a 25 anys amb gusts similars, per a sortides i fins seriosos. Tel. 710087.

Advocada, senzilla, prima, ordenada, neta; vull conèixer senyor bo i agradable, sense problemes, de fins a 40 anys, per formar una família. Tel. 710087.

Estrangera, moreneta, simpàtica, carinyosa, traductora, aficionada a l'esport, ball i de més. Vull fer parella / matrimoni amb home de 34 a 46 anys, sense mals vicis. Tel. 710087.

Auxiliar administrativa, 33 anys, fadrina, pis, cotxe, treball fix; vull conèixer jove de fins a 37 anys, feiner i sense mals vicis, amb fins molt seriosos. Tel. 277990.

Comerciant, valencià, 35 anys, fadrí, alt, sincer, de bon veure, compresiu, vull relacionar-me amb al.lota de 27 a 30 anys, de prop de Palma.

Fadrina, 51 anys, bona posició, sense problemes familiars; cerc senyor treballador, seriós, no importa estat civil, ni si té fills, que sigui honrat i sincer. Tel. 710087.

Dona de 48 anys, bonica, vull conèixer senyor sincer, educat; que li agradi ballar, no m'importa l'estat civil, ni si té fills; que sigui educat. Tel. 277990.

Dona de 38 anys, ingressos elevats, guapa, sense problemes. Vull conèixer senyor intel·ligent, bona presència, treballador, amable, amb classe, de fins a 40 anys. Tel. 721494.

Fadrí, 34 anys, m'agrada l'esport, la natura; desig conèixer al.lota de 25 a 30 anys que tingui els mateixos gusts meus, que sigui senzilla, carinyosa i amable. Tel. 710087.

MI MUEBLE

Exposició i venta de mobles
Ronda Migjorn, 103. Tel. 66.15.64. Lluçmajor.
C/. dels trencadors, 7. Tlf.: 26.16.29 s'Arenal

Per enviar o
recollir qualsevol
sobre o paquet en
poques hores.
Urbans, regionals,
nacionals,
internacionals
Carrer Berlin, 24
Tlf.: 74.33.35 - 36.
S'Arenal

Distribuidor (Supervisor)
Líder en nutrició celular els 90
Facil la seva comanda a Cati Crespi
Avinguda Comte Sallent 17, pral. A
07003 - Palma de Mallorca (Espanya)
Tel.: (971) 722836-540586

Jerónimo Pau. 9
Tomas Forteza. 24
468136
462686

NOTA DE REDACCIÓ. Davant les notícies que hi ha una/es persona/es que en nom nostre es dediquen a fer i a cobrar publicitat; S'ARENAL DE MALLORCA comunica que tots els nostres representants van degudament acreditats amb una targeta d'identificació de l'empresa.

Pregam que en cas de descobrir alguna d'aquestes persones denunciieu tot d'una el fet. La nostra publicació es reserva el dret a emprendre accions legals en contra d'aquests estafadors.

GASTRONOMIA

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Can Pastilla.

S'Arenal
de Mallorca
Telèfon: 265005.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdaguer, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARA. Cuina casolana mallorquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

McDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. S'ra. Susana.

RESTAURANT SA BOLERA. Cuina feta com Deu mana. Si frissau, no vengueu. Carrer Acapulco, 4. Sortida, n. 3 - Les Meravelles. Tel. 265188.

BAR ARNAU. Menú casolà a 700 ptes. C/Guillem Círrerol, 5 s'Arenal.

SERVEIS PROFESSIONALS

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

Cristalleria S'ARANJASSA

Ctra. de Llucmajor, 201
Tel. 26 71 09
S'ARANJASSA

Mallorquí, 26 anys cerca qualsevol feina seriosa. Anglès, suec, català i castellà parlats i escrits. Experiència en hotelaria (Recepció Hotels) i manteniment de vaixells esportius. Contactau amb Sebastia. Tel.: 401885.

BUGADERIA OLIMPIA. Servei a hotels i Restaurants. Rentat de roba a particulars. C/ Titus Livi, 10. Tel. 262960 Can Pastilla.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

Qualsevol feina seriosa a qualsevol punt de l'illa. Mallorquí, 26 anys, anglès, suec, català i castellà parlats i escrits perfectament. Preferentment a zones turístiques. Experiència a hotels, recepció, etc. Contactau amb en Sebastia. Tel. 401885.

Shiatsu: massatge energètic basat en la medicina tradicional xinesa. Ideal per combatre l'estrès, depressions i en general qualsevol desequilibri físic, emotiu i mental-espiritual. Fa feina sobre el sistema immunològic i reforça el nostre poder natural d'autocuració. Carme, massatgista diplomada. Demaneu hora per telèfon, també passo a domicili. Tel. 26 42 59.

Mallorquí, 26 anys, cerca qualsevol feina seriosa. Anglès i suec parlat i escrit perfectament. Contactau amb Sebastia, 40 18 85.

TELEVISORS, vídeos, ràdio-cassettes, arreglam. **ELECTRONICA J. GARCIES.** Carrer Francesc Frontera, 10. Tel.: 264335. Coll d'En Rabassa.

ARREGLAM rentadores, màquines registradores, ràdio-cassettes de cotxes, porters electrònics. **Electronica EL GAUCHO.** Carrer Mallorca, 2. Telèfon: 263423.

INSTAL·LACIONS elèctriques i sanitàries **CC.JU.CB.,** instal·ladors oficials de gas ciutat, propà i butà. Carrer Marqués de Tenerife, 77. Tel. 242593 - Son Ferriol.

PNEUMATICS BRASIL, pegats ràpids, bateries, correes de ventilador, canvis d'oli, greixar, rentats de motor. Carretera de Manacor, 391 - Son Ferriol. Tel. 270645.

BUGADERIA LLITERMA. Autòservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus. Tel. 29 70 67.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·lari.

ENSENYANCES

C. BALEARES, 25-2
El Arenal

* Informàtica
— Programació en:
**BASIC - CLIPPER
dBASE III PLUS**
— Formació d'usuaris en:
**QUATRO - LOTUS 1-2-3
WORDPERFECT - WORKS**
* A més d'un llarg
etcètera pots aprendre:
**BANCA - REPAS
COMPTABILITAT
MECANOGRAFIA**

CLASSES particulars de ball, individual o parelles, cha-cha-cha, rumba, fox-trot, samba i altres. César, llista de correus de Can Pastilla.

Cerc professor/a d'anglès, preferible nadiu, per rebre classes particulars. A canvi don massatge Zen-Shiatsu. Carme, massatgista Diplomada. Tel. 264259.

Si voleu distintes menes de fulles i llibres catalanistes del tot gratis ens podeu escriure a: Fons de Documentació. Carrer Benassal, 3, 7è, 27a. Castelló 12005. També informació de nacions i ètnies sense estat.

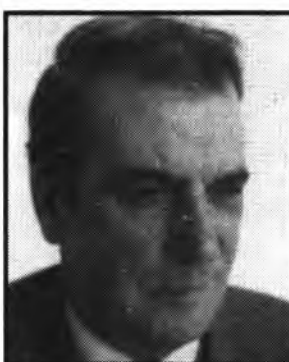
Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

BORSA DEL MOTOR

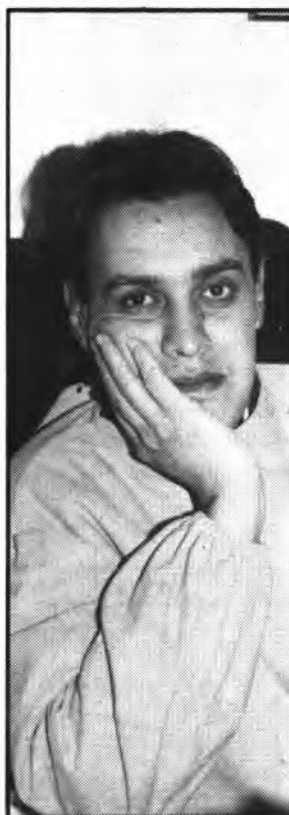
SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. **AGENCIA OFICIAL Renault.** Tel. 413867 - Son Ferriol.

En Miquel Fiol dels Hostalets té l'única fàbrica de menjar per aucells de tot Mallorca. Envia menjar per aucells a tot el regne d'Espanya, a Portugal i al sud de França.

En Bernat Cabot i Pol va morir l'any passat, dia 21 de març, a l'edat de 67 anys, a s'Arenal de Mallorca. El senyor Cabot fou fotògraf durant gairebé trenta anys.

Manuel Marin és el manescal dels Hostalets, a la ciutat de Mallorca. Té cura dels animals de companyia: cans, moixos, aucells, peixos, moneies, hàsters, serps i rates-pinyades.

Carta al director

La Balanguera Agraïment

Voldria manifestar la meua opinió sobre la polèmica desfermada entorn al que ha d'esser l'Himne de Mallorca.

Per començar, considero absurd voler cercar altra opció que no sigui la Balanguera ja que és de fet l'himne més sentit pel nostre poble i el que sona en les ocasions més solemnes ocupant l'espai reservat a l'himne oficial. Per tant, no veig que hi hagi molt a pensar per decidir-se d'una vegada per totes i proclamar-lo com a Himne de Mallorca.

A més, no vull acabar sense fer la consideració que les poques lletres presentades per ocupar aquest important lloc no tenen per on agafar-les, tant des d'un punt de vista patriòtic, musical com de plàstica literària; no deixant d'esser cançonetes folclòriques que no arriben a la solemnitat i categoria com a himne que té La Balanguera.

Joan Alfons Marí i Torres

Agraeixo a dos empleats de la benzineria de Llucmajor la poca ajuda que vaig rebre el dia 9 de gener de 1993 quan després d'omplir el dipòsit del cotxe no es va posar en marxa. Els vaig dir: "Emm pegau una empenta al cotxe o hem deixau telefonar?" I ells dos mans aplegades, no havent-hi ningú a la benzineria, ja que eren les tres i mitja de l'horabaixa, em digueren a on hi havia el telèfon per demanar ajuda, i vaig haver d'esperar-la, mentre ells dos no feien res. I vaig pensar: Tal vegada estan trencats i no poden fer força, un R4 no pesa molt.

Una dona preocupada.

Catalina Puigserver

FOTO LEVANTE
Bodes, comunions
batejos
**Plaça Tinent
Coronel Franco, 9**
Tlf.: 24 47 80
07008 - Ciutat

**Clínica veterinària
DR. MANUEL MARIN**
Marquès de
la Font Santa, 63
Tlf.: 41 28 08
27 35 97
Ciutat de Mallorca

Parlem amb «Ascensors Capra S.A.»

L'empresa Ascensors Capra és una de la dotzena d'empreses que hi ha a Mallorca dedicades als ascensors. En Jordi Caparrós i Puigserver i n'Antoni Sarco i Molino en són els propietaris i màxims responsables; ara, en Jordi ens conta un poc les interioritats d'aquest negoci, que tants d'esforços ens alleugera a tots.

— ¿Quants d'anys fa que funciona la vostra empresa?

El passat dia 24 de desembre va fer vuit anys que l'empresa està en funcionament. Vuit anys no són massa anys, però donam un bon servei, i la nostra empresa té molta experiència en aquest camp.

— ¿Ascensors Capra és una empresa gran?

Actualment som onze persones que hi treballam, és una empresa més bé petita.

— ¿Quina és la vostra clientela?

La nostra clientela està formada sobretot per comunitats de propietaris i empreses, també tenim

alguns hotels, però sobretot els nostres clients són les comunitats.

— ¿Hi ha moltes empreses, a Mallorca, dedicades al negoci dels ascensors?

Actualment em sembla que hi ha tretze empreses que estan dins el negoci dels ascensors. Darrerament n'han sortides un parell més, i n'hi ha altres que desapareixen, però el sol surt per a tothom, i la feina es reparteix.

— ¿Quins serveis dona la vostra empresa?

La majoria de la nostra feina és el manteniment dels ascensors, fer que funcionin sempre i bé, i en cas que s'espanyin, arreglar-los com abans millor. Actualment, quan ens avisen d'una avaria, en menys d'una hora anam a veure'l i ens posam a arreglar-lo. Els dissabtes i els diumenges també tenim el servei des de les vuit del matí a les vuit del vespre, i durant la nit tenim un servei de rescat de persones que queden agafades dins els ascensors durant la nit.

Al carrer Francesc Manuel de los Herreros

Una botiga que ven material de guerra

— Vosaltres teniu una tenda que podríem qualificar de peculiar.

Bé, a la nostra tenda tenim moltes coses, material de supervivència, ganiveteria esportiva, botoneria, condecoracions oficials de l'exèrcit, vestuari militar etc.

— ¿Fa molts d'anys que us dediqueu a aquest negoci?

Ara ja fa més de trenta anys.

— ¿Quantes botigues hi ha a dins Mallorca que es dediquen al mateix negoci?

Que toquin la cosa oficial per ventura només n'hi ha dues o tres més.

— Armes de foc, ¿en venen?

No, armes de foc no en tenim, tan sols en tenim d'aire comprimit. Ara, el que s'està molt de moda és això de la guerra amb pintura, que és un invent americà i ara ja es comença a imposar aquí.

— En un futur pròxim, ¿quines perspectives tenen aquesta casta de negoci?

Ara que estam plenament integrats dins la Comunitat Europea crec que hi haurà una mica més de permissivitat en certes coses per equiparar-nos amb tots els altres països.

— ¿Hi ha molta demanda en productes de guerrilla?

És una cosa que ara està començant. A dins Mallorca hi ha un parell de llocs on es poden fer aquestes guerres amb pintura, n'hi ha un a Montuiri, una a Sencelles, etc. Tot està començant.

Jo en som subministrador en el que fa referència a bolles de pintura, vestits, botes, gorres, etc.

S&P **Moulinex** **solac**

Camping Gas **di/quattro s.a.**

SERVICI TÉCNIC OFICIAL

JUAN BENNASER **27 05 22**

Marià Canals, 9 07005 PALMA DE MALLORCA

PRODUCTES ORNITOLÒGICS D'ALTA QUALITAT

AUSELL

Complements alimenticis en vitamines i minerals
Llepolies delicioses pel benestar i la salut dels ocells

Carrer Marquès de la Font Santa, 35
Tlf. 27 39 24 — 07005 — Ciutat de Mallorca

SA TORRE Restaurant

Bodes-comunions-batejos-negocis...

Ctra. Arenal — Cap Blanc, Km. 7'5
Urbanització Sa Torre

Foto Studio Monserrat

Reportatges fotogràfics i de vídeo
Revelats i còpies en 30 minuts
Plaça de Sant Antoni, 5.
Tlf.: 71.39.36
Ciutat de Mallorca

Restaurant Cap's Carbone **Dimarts tancat**

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

TORRES R. FOTÒGRAF

Avda. del Cid, 12
Tel. 42 83 19
Son Ferriol - Palma

FOTO SPOT

JOAN TALTAVULL
ESTUDI FOTOGRÀFIC

CI: Pineda, Barcelona i Mol. 19
Tel. 27 14 43 (Pineda)
07008 CIUTAT DE MALLORCA

Són els conills de l'Escoleta d'Infants Es Niu, de Son Gotleu. Na Caterina Mesquida i les seves ajudants, ensenyen les primeres lletres en català i parlen en el nostre idioma a aquests infants, la majoria dels quals no el poden aprendre a ca seva ja que els seus pares no el saben.

Són els delfins del Niu d'Infants amb la seva mestressa.

Na lolanda Ramos va fer la seva primera comunió al passat dia 6 de setembre. A la foto la podem veure amb la seva família en aquesta data tan assenyalada. (Foto Estudi Ronak)

Són els pollets, els més petits de l'escoleta el Niu d'Infants. L'Escoleta més garrida de Son Gotleu.

La parella formada per Gabriel Grimalt Horrach i Esperança Ramon Purxet es varen casar a l'església del Pont d'Inca el passat 19 de setembre. Una vegada celebrada la cerimònia religiosa anaren a l'hotel Cala Vinyes, a Calvià, on feren el dinar de les seves noces. Enhorabona! (Foto Velázquez)

Posada de llums de Nadal

Es rector de Son Ferriol
quan muntaren ses garlandes
atenent tantes de bandes
deixà es personal tot sol.

Va tenir molt poca vista
altra vegada es rector
ell pensant compondre-ho
ha fotut s'electr.cista.

Emperò no s'ha de dir
que l'home ho feu per mal
s'il.luminat de Nadal
vol encendre-lo si cal
menjant "porc" a Can Seguí.

Se va perdre sa xerrera
o millor dit no es xerrà
i el poble de s'escolà
que de res mai s'entera
no sé com s'embarassà
amb trenta pams de "manguera".

Molt de vent i fora mosques
aquest dia los va fer
i alerta que l'any que ve
no es pas Nadal a les fosques.

Se va tenir poca sort
perquè se tira de pluja
"menos mal" que en Barruga
ja havia escorxat es porc.

Supòs que sa sopà bé
perquè no varen dinar
entre xerrar i fumar
sa fosca els sorprengué.

Anau vius aquest hivern
i beveu el vi en xifó
que si ve la fi del món
tots nos veurem a l'infern.

Es Canari Ros

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ

CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 -
SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.

Són els components de l'equip que juga a la Divisió d'Honor del club de petanca Puente, que té la seu social just devora el pont del tren, a la ciutat de Mallorca. Van segons a la classificació i varen ser campions a la Copa President. (Foto Laser)

Pedro J. Martorell i Sofia Oliver, es casaren el passat 21 de novembre a l'església de la Porciúncula. El restaurant de Galdent fou el lloc triat per la nova parella per fer-hi el dinar de noces juntament amb els seus amics i familiars. Enhorabona! (Foto Zarauz)

La parella formada per Victor Villares Rodriguez i M. Nieves González celebraren el passat dia 24 d'octubre les seves noces d'argent. Per celebrar aquesta diada feren una missa a l'església de Nostra Senyora del Carme, del Coll d'en Rabassa, juntament amb la seva família, i després anaren al Meson Can Pedro de Gènova a fer un sopar per celebrar aquest esdeveniment. Us desitjam molts anys més de felicitat. (Foto Velázquez)

El passat 27 de setembre fou batiada a la parròquia del Coll d'en Rabassa la nina Margalida Yeray Osorio, que a la foto podem veure amb els seus pares. Posteriorment la família va convidar a un sopar al Club Militar de la Torre d'en Pau. Enhorabona! (Foto Zarauz)

El passat dia primer d'agost, en Toni Sbert i n'Eva Planells es casaren a l'església parroquial de Bunyola. Varen fer el sopar de noces a Can Penasso. De viatge de noces anaren a Santo Domingo. Han fixat la seva residència a la barriada del Fortí de Ciutat. (Foto Levante)

S'Arenal
de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.: .....

Carrer.: .....

D. P. ....

Població.: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

☐ **SEMESTRAL 1.500 PTS**

Rebut domiciliari a un banc

Entitat: .....

Sucursal: .....

Banc.: ..... Suc.: .....

Compte n.º: .....

Titular: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al:
Camí de les Pedreres, 30, s'Arenal